Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

શ્રી દત્ત-પંચપદી

(રાત્રિનું નિત્યભજન)

સંપાદક
સ્વ. જ્યંતીલાલ શંકરલાલ આચાર્ય
પ્રમુખ : શ્રી અવધૂત સાહિત્ય પ્રકાશન ટ્રસ્ટ, નારેશ્વર

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

કેવી આશિષ

(એવો દિ દેખાડ – એ રાહ)

એવી આશિષ આપ રંગા ! એવી આશિષ આપ,
પગલે પગલે ચાલી તારા, કરીએ મન નિષ્પાપ !
આજે તારાં પૂજન કરતાં કરીએ એ નિર્ધાર
રંગા ! કરીએ એ નિર્ધાર,
મક્કમ થઈને વળગી રહીએ; ધીરજ એવી આપ !
ઝંડો લઈને ગાતાં ફરીએ, નારેશ્વરનો નાદ,
દેશ વિદેશે, વિજયી થઈએ, શ્રદ્ધા એવી આપ !
ટંટો ઝઘડો મારું તારું, સોંપી તારી પાસ,
રંગા ! સોંપી તારી પાસ,
તારી સાને સમજી જઈએ, બુદ્ધિ એવી આપ !
એક બીજાનાં દૈવી ભાવે, કરીએ સઘળાં કામ,
રંગા ! કરીએ સઘળાં કામ,
માનવતાના ભાવો ભરીએ, હૈયું એવું આપ !
મસ્તી એવી રેલંછેલે, જાએ સૌ સંતાપ,
રંગા ! જાએ સૌ સંતાપ.
બાળક તારાં લાયક બનીએ, જેવો તું હરિ બાપ !

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

શ્રી દત્ત પંચપદી

(રાત્રિનું નિત્યભજન)

॥ શ્રી દત્તઃ પ્રસન્નોઽસ્તુ ॥

શ્રી અવધૂત સાહિત્ય પ્રકાશન ટ્રસ્ટ
નારેશ્વર.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

શ્રી દત્ત-પંચપદી

(૨૯મી આવૃત્તિનું નિવેદન)

દત્ત ઉપાસકોમાં અતિલોકપ્રિય થઈ પડેલી અને નિત્યક્રમમાં આદરભર્યું સ્થાન પામેલી એવી શ્રી દત્ત પંચપદીની આ ૨૯મી આવૃત્તિ પ્રગટ કરતા આનંદ થાય છે. ૨૯ મી આવૃત્તિના દાતાઓની યાદી.

સર્વશ્રી

૧. કરણ ભદ્રેશ સોની	નવસારી	૧૦૦૦/-
૨. આત્રેય વિનેશ દીક્ષિત	વડોદરા	૧૧૦૦/-
૩. અવધૂતા	સુરત	૨૫૦૦/-
૪. કુમુદ અતુલ દેસાઈ	સુરત	૨૦૦૦/-
૫. સ્વ. જીતેશભાઈ ઠાકરના સ્મરણાર્થે	પોર	૨૦૦૦/-
૬. પંકજ પ્રજાપતિ	મુંબઈ	૨૦૦૨/-
૭. પ્રથમ બી નાયક	નવસારી	૨૦૦૧/-
૮. દેવયાની મથુરીયા	મુંબઈ	૧૫૦૦/-

પ્રકાશક :
શ્રી અવધૂત સાહિત્ય પ્રકાશન ટ્રસ્ટ, નારેશ્વર
પો. સાયર, વાયા - અંકલેશ્વર-૩૯૩૧૦૭.

: આવૃત્તિ : ૨૯મી
વિ.સં.૨૦૭૫, આસો સુદ દશમ
તા. ૮-૧૦-૨૦૧૯, વિજયા દશમી
: પ્રત : ૩૦૦૦

મૂલ્ય : રૂા. ૫/-

મુદ્રક :
હેમ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ
૩, લબ્ધી ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, પ્રતાપનગર, વડોદરા.
ફોન (૦૨૬૫) ૨૫૮૦૨૪૪, ૨૫૮૦૨૩૩

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

નિવેદન

(પહેલી આવૃત્તિમાંથી)

ભગવાન દત્તાત્રેયના અંશાવતાર તરીકે અખિલ ભારત વર્ષના સંતમંડળમાં સુપ્રસિદ્ધ પ.પૂ. **શ્રી વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી (ટેંબે) સ્વામી મહારાજના** ગરુડેશ્વરમાં નિવાસ અને દેહવિસર્જન પછી ગુજરાતમાં દત્તોપાસના ધીમે ધીમે વધતી જાય છે એ સુચિન્હ છે. મહારાષ્ટ્રાદિ ભક્તિપ્રવિણ દેશોમાં બને તો દરરોજ અથવા ગુરુવારે રાત્રે પોતાના ઈષ્ટદેવ કે સદ્‌ગુરુ સમક્ષ પ્રભુનું પ્રભુસ્વરૂપ સદ્‌ગુરુનું સગુણલીલાત્મક ભજન કરવાનો પ્રઘાત છે. વધારે ભજનો ન ગવાય તો છેવટે પાંચ ભજનો પણ ગાવાનો - **પંચપદી** કરવાનો -ત્યાંના ભક્તજનોનો નિયમ હોય છે. આ પંચપદીના નિયમને લઈને ત્યાંના રાત્રિના ભજનનું રૂઢ નામ જ **પંચપદી** પડી ગયું છે. ગુજરાતના ભક્તજનોમાં પણ આવી પદ્ધતિસર પંચપદી શરૂ કરવાની ઈચ્છા રાખનાર દત્તભક્તોને માર્ગદર્શક થઈ પડે તે માટે પંચપદી પ્રસિદ્ધ કરી છે, આશા છે કે તેનો યોગ્ય ઉપયોગ થશે,

વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી જયંતી :
શ્રાવણ વદ ૫ સં. ૧૯૯૮

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

સુચના

૧. હાથપગ ધોઈ કોગળો કરી શુદ્ધ થઈ પંચપદી કરવા બેસવું.

૨. પંચપદી કરનારે પોતાની ધ્યેયમૂર્તિ સામે રાખી ધૂપાદિ કરી દરેક ભજનનું ભાવનામય ચિત્ર નજર આગળ ખડું કરી ખૂબ શાંતિથી ભજન ગાવાં.

૩. પંચપદી કરવાના સ્થાનની આસપાસ નિકટ કોઈએ ધૂમ્રપાનાદિ દુર્વ્યસન કદાપિ કરવું નહિ કે કોઈને તેમ કરવાનું ઉત્તેજન સરખું પણ આપવું નહિ.

૪. શરૂઆતથી અંત સુધી વચમાં ફાલતું વાતચીત કે ખીખી હસવું વગેરે અવિનયી વર્તન કરવું નહિ. ને ભજન પૂરું થયા પછી પણ બને ત્યાં સુધી અન્ય આડાંઅવળાં ગપ્પાં ન મારતાં એ જ પવિત્ર ભાવના ને શુદ્ધ આનંદી વાતાવરણમાં છૂટા પડી શયન કરવું.

૫. પંચપદી પૂરી થયા પછી સૂતા પહેલાં પોતાની દિનચર્યાનું સૂક્ષ્મ નિરીક્ષણ કરી, તેમાંના દુર્ગુણી અંશ માટે તીવ્ર પશ્ચાતાપ પૂર્વક દેવ પાસે માફી માંગી પોતાની કુટેવો દૂર કરવાનો દૃઢ સંકલ્પ અને નિશ્ચય કરી સદ્‌ગુરુનું ધ્યાન ધરી સૂઈ જવું.

૬. આ નિયમોનું પાલન કરી જે કોઈ નિયમિત રીતે આ **દત્તપંચપદી** નો પાઠ કરશે તેના પર દેવની શીઘ્ર દયા થઈ તેના ત્રિવિધ તાપ દૂર થશે

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

: નારેશ્વરમાં ઉજવાતા ઉત્સવો :

બેસતું	વર્ષ	: અન્નકૂટ
કારતક	સુદ	: ૯ રંગજયંતી (ઉદ્યાત્ લેવી)
કારતક	સુદ	: ૧ તુલસીવિવાહ
કારતક	વદ	: ૩૦ રંગપુણ્યતિથિ (દર્શઅમાસ લેવી)
માગશર	સુદ	: ૧૫ દત્તજયંતી
પૌષ	સુદ	: ૨ નૃસિંહસરસ્વતી જયંતી
મહા	સુદ	: ૫ રંગમંદિર પાટોત્સવ
મહા	વદ	: ૧ ગુરુપ્રતિપદા (નૃ.સ.શૈલગમન)
મહા	વદ	: ૧૦ શ્રી વિઠ્ઠલપંતતિથિ
મહા	વદ	: ૧૩ શિવરાત્રી
ફાગણ	વદ	: ૧૨ શ્રી ગાંડા મહારાજ પુણ્યતિથિ
ચૈત્ર	સુદ	: ૧-૯ ચૈત્રી નવરાત્રી
જેઠ	સુદ	: ૯ શ્રી નારાયણભાઈ પુણ્યતિથિ
જેઠ	સુદ	: ૧૧ પૂ. માજી પુણ્યતિથિ
અષાઢ	સુદ	: ૧ શ્રી વાસુદેવાનંદ પુણ્યતિથિ
અષાઢ	સુદ	: ૧૫ ગુરુપૂર્ણિમા
શ્રાવણ	વદ	: ૫ શ્રી વાસુદેવાનંદ જંયતી
શ્રાવણ	વદ	: ૮ જન્માષ્ટમી
ભાદરવા	સુદ	: ૪ શ્રીપાદવલ્લભજયંતી (ગણેશોત્સવ)
આસો	સુદ	: ૧-૯-- નવરાત્રી
આસો	વદ	: ૧૨ શ્રીપાદવલ્લભ પુણ્યતિથિ (ગુરુદ્વાદશી)
આસો	વદ	: ૧૩-૧૪-૩૦ ધનતેરસ, કાળી ચૌદશ, દિવાળી

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

અનુક્રમણિકા

(શ્રી દત્ત - પંચપદી)

ભજન	પાન નંબર
ધ્યાન	૧૧
અથ સાયંસ્મરણમ્	૧૨
દિગંબરા દિગંબરા શ્રીપાદ વલ્લભ દિગંબરા	૧૪
આજ હમારી જીવન નૌકા	૧૪
કરુણાત્રિપદી	૧૫
શ્રી ગુરુદત્તા જય ભગવંતા	૧૬
જય કરુણાધન નિજ જનજીવન	૧૬
દિગંબરા દિગંબરા શ્રીપાદ વલ્લભ દિગંબરા	૧૭
જય કરુણાકર, દત્ત દિગંબર....	૧૭
દત્ત દિગંબર એક ³અધારા	૧૮
મૈં તો દત્ત દિગંબર ધ્યાઉં	૧૯
રહી ન સુધબુધ તનકી સખી રી !	૧૯
(જય જય) ગુરુ મહારાજ	૨૦
મારા હૈયા કેરો હાર	૨૦

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ગુરુ ગુરુ કરતાં આ જાઓ મારા પ્રાણ	૨૧
દત્ત દત્ત બોલો...	૨૨
જપી લે હરિ નું નામ રસાળ	૨૨
નામ સુધા રસ જે જન ચાખે....	૨૪
ગુરુ ઘર આવ્યા...	૨૫
કરે નિજ દાન જો સોઈ....	૨૫
ગુરુકૃપા હિ કેવલમ્...	૨૭
નર્મદાગીતમ્	૨૭
દત્તભજનમ્	૨૮
શ્રી દત્તાત્રેયસ્તોત્રમ	૩૧
જાવું છે રેવાજીને તીર...	૩૩
જગ જાગૃત કરવા અવધૂત યોગી આવીયો	૩૩
જય બોલો...	૩૪
દર્શન દો પ્યારા...	૩૫
રંગ ક્યાં ?	૩૫
ઓ દાઢીવાલા	૩૭
આજ આનંદની હેલી	૩૮
અવધૂત બેઠો છે...	૩૯
ચંદન નારેશ્વરની માટી....	૪૦

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ધૂનો....	૪૧
દત્તભાવની...	૪૨
આરતી શ્રી ગણપતિજીની	૪૫
આરતી દત્તાત્રેય પ્રભુની	૪૬
આરતી શ્રીનૃસિંહસરસ્વતી ભગવાનની	૪૭
આરતી શ્રી પ.પૂ. વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી સ્વામી મહારાજની	૪૮
આરતી શ્રી પ.પૂ. વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી સ્વામી મહારાજની	૪૯
આરતી શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજની	૫૦
આરતી શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજની	૫૧
આરતી નર્મદાજીની	૫૨
વંદના	૫૩
સમર્પણ	૫૫
અઘોરકષ્ટોદ્ધરણસ્તોત્રમ	૫૬
દેવ્યપરાધક્ષમાપનસ્તોત્રમ્	૫૭
ક્ષમાપન	૬૦
પાહિ પાહિ મામ્	૬૧
નારેશ્વરસ્તોત્રમ	૬૨
વંદન	૬૪

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

પૂ. શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજ

જન્મ: ગોધરા ૨૧-૧૧-૧૮૯૮ બ્રહ્મલીન : હરિદ્વાર ૧૯-૧૧-૧૯૭૮

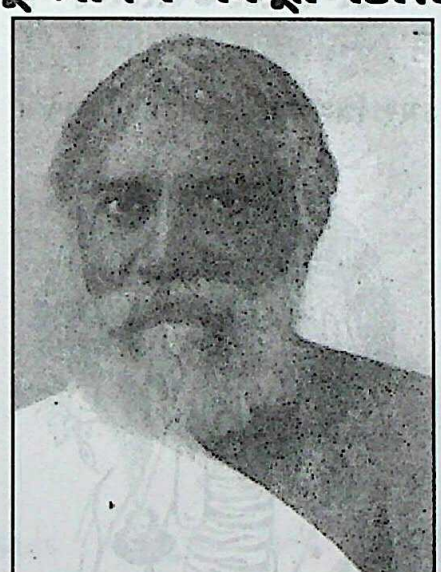

અંત્યેષ્ટિ સંસ્કાર નારેશ્વર ૨૧-૧૧-૧૯૭૮

શાન્તં યોગીન્દ્રવર્યં દ્વિજકુલતિલકં શ્રોત્રિયં બ્રહ્મનિષ્ઠં
દત્તાત્રેય સ્મરન્તં જનહિતનિરતં સચ્ચિદાનંદમગ્નમ્ ।
સિદ્ધં રેવાતટસ્થં નિજપરરહિતં નિત્યમત્તાવધૂતં
સન્તં નારેશ્વરસ્થં મથિતકલિમલં પાંડુરંગ નમામિ ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ભગવાન દત્તાત્રેય

ડમરુ ત્રિશૂલ વચલા કરમાં બિરાજે ।

"માલા કમંડલુ લસે કર નીચલામાં ઊંચા દ્વિહસ્ત - કમલે શુભ શંખચક્ર

એવા નમું વિધિહરીશસ્વરૂપ દત્ત ॥"

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ૐ

॥ શ્રીદત્ત : પ્રસન્નોઽસ્તુ ॥

શ્રીદત્ત - પંચપદી

(રાત્રિભજન)

૧. ધ્યાન

બ્રહ્માનંદ પરમસુખદં કેવલં જ્ઞાનમૂર્તિ
દ્વંદ્વાતીતં ગગનસદૃશં તત્ત્વમસ્યાદિલક્ષ્યમ્ ।
એકં નિત્યં વિમલમચલં સર્વધીસાક્ષિભૂતં
ભાવાતીતં ત્રિગુણરહિતં સદ્‌ગુરું તં નમામિ ॥૧॥

નમો ગુરુભ્યો ગુરુપાદુકાભ્યો નમઃ પરેભ્યઃ પરપાદુકાભ્યઃ ।
આચાર્યસિદ્ધેશ્વરપાદુકાભ્યો નમોઽસ્તુ લક્ષ્મીપતિપાદુકાભ્યઃ ॥૨॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

નમો બ્રહ્માદિભ્યો બ્રહ્મવિદ્યાસંપ્રદાયકર્તુભ્યો ।
નમો વંશઋષિભ્યો નમો વાસુદેવાનંદેભ્યઃ ॥૩॥

આનંદમાનંદકરં પ્રસન્નં જ્ઞાનસ્વરૂપં નિજબોધરૂપમ્ ।
યોગીન્દ્રમીડ્યં ભવરોગવૈદ્યં શ્રીસદ્ગુરું નિત્યમહં નમામિ ॥૪॥

શાન્તં યોગીન્દ્રવર્યં દ્વિજકુલતિલકં શ્રોત્રિયં બ્રહ્મનિષ્ઠં
દત્તાત્રેયં સ્મરન્તં જિનહિતનિરતં સચ્ચિદાનંદમગ્નમ્ ।
સિદ્ધં રેવાતટસ્થં નિજપરહિંત નિત્યમત્તાવધૂતં
સન્તં નારેશ્વરસ્થં મથિતકલિમલં પાંડુરંગં નમામિ ॥૫॥

❋ ❋ ❋ ❋

જય જય ગુરુ મહારાજ ગુરુ જય જય પરબ્રહ્મ સદ્ગુરુ ।

॥ અથ સાયંસ્મરણમ્ ॥

સાયં સ્મરામિ સ્મરણાતિગમાત્મદેવ -
માનંદસાગરમપારમનન્તવીર્યમ્
વાઙ્માનસાતિગગુરું વિષયાતિદૂરં
વાઙ્શક્તિદં શમવતાં શરણં વરેણ્યમ્ ॥૧॥

યો નિર્ગુણોઽપિ વિમલોઽપિ નિરીહ આત્મા
ભક્તાનુકંપનધિયા સગુણો બભૂવ ।
તં યોગિરાજમવધૂતદિગંબરાખ્યં
દત્તાહ્વયં સતતમાત્મનિ સંસ્મરામિ ॥૨॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

અધ્યસ્તમેદખિલં જગદેવ યસ્મિં-
શ્ચિતં પટે જલનિધાવિવ વીચયશ્ચ ।
સર્પિર્યથા પયસિ દારુણિ વહ્નિરેવ
ગૂઢશ્ચરાચરચયે નિપુણૈઃ સુલક્ષ્યઃ ॥૩॥

એકો બભૂવ ભજતામભિલાષસિદ્ધયૈ
યોઽનેકરૂપ ઈનચંદ્રગણેશબલ્ભ ।
વિષ્ણવીશશક્તિપ્રમુખૈરિહ ભૂરિરૂપૈ-
સ્તં જ્યોતિષાં પ્રવરજ્યોતિરહં નમામિ ॥૪॥

ગાયન્તિ ભક્તનિવહા ગદલશ્રુ સાયં
ધ્યાનેન નિશ્ચલદશા હ્યવલોકયન્તિ ।
તં ધૂલિધૂસરતનું ધૃતભક્તભારં
ભાસ્વન્તમાત્મનિ સદા સતતં નતોઽસ્મિ ॥૫॥

માલસ્યમાતનું સખે ત્વિહ ચિત્ત મૂઢ
ત્વં ચિન્તયાત્રિતનુજં તરણે મતિશ્ચેત્ ।
પ્રાણપ્રયાણસમયે શરણં સ એવ
નાન્યે ચ કે હ્યુદિતસૂર્યપ્રપૂજકાસ્તે ॥૬॥

શ્લોકષટ્કમિદં પુણ્યં રચિતં રંગપાંડુના ।
યઃ પઠેદ્ ભક્તિતઃ સાયં તસ્ય [1]દોષા સુખાવહા ॥૭॥

---

૧. રાત્રિ । અર્થ માટે જુઓ રંગહૃદયમ્ (સાર્થ)

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ધૂન

દિગંબરા દિગંબરા શ્રીપાદવલ્લભ દિગંબરા

૩

(ભોલાનાથ દિગંબર-એ રાહ)

મેરો દત્ત દિગંબર એક હિ તારનહાર । ધ્રુ)૦

ગુરુચરનરજ મેરો તીરથ, એહિ ગંગ [1]અઘહાર -મેરો ...૧

ગુરુકંજપદધ્યાન સ્નાન મમ, સંધ્યા તર્પણ સાર -મેરો...૨

સ્વાધ્યાય ગુરુગુણસંકીર્તન, સેવા તપ કલિતાર -મેરો...૩

રંગગુરુ બિન કોઈ ન તેરો, વિષય વિષારી[2] વિખાર[3] -મેરો...૩

૪

આજ હમારી જીવનનૌકા ડૂબૂં ડૂબૂં ભર દરિયે કરે,

તું વિણ નાથ ન તારક દુજો જે ભવસાગર પાર કરે - ટેક.

વાદળથી નભ ઘોર છવાયું, કડડડ કડડડ શબ્દ કરે;

વાટ અંધારે લેશ ન સૂઝે, તું વિણ નાથ કો ભીતિ હરે ? ॥૧॥

મેરૂ સમાં મોજાં ઉછળે આ, જલચર ખેચર ખાવા ધસે;

હાથ સુકાન રહે ના, નટવર ! દૂર રહી તું કેમ હસે ? ॥૨॥

શ્રદ્ધાસઢ ફાટ્યો ન ઝલાયે, પ્રલયવાત સમ વાયુ વહે;

[4]શંકાવર્તે નાવ ભરાયું; તું વિણ નાથ ન રંગ રહે. ॥૩॥

---

૧. પાપ હરણ કરનાર ૨. ઝેરી ૩. સાપ ૪. શંકાવમળે

Digitized by Arya Samaj Chanakiapuri Foundation, Chennai

૫. કરુણાત્રિપદી

૧

(ઉદ્ધવા શાંતવન-એ રાહ)

શાંત હો શ્રી ગુરુદત્તા મમ ચિત્તા શમવી આતાં -ધ્રુવ
તું કેવળ માતાજનિતા સર્વથા તું હિતકર્તા;
તું આપ્ત સ્વજન ભ્રાત, સર્વથા તુંચિ ત્રાતા
ચાલ...ભયકર્તા તું ભયહર્તા, દંડધર્તા તું પરિપાતા;
તુજ વાંચુની ન દૂજી વાર્તા, તું આર્તા આશ્રયદત્તા-શાંત૦ ॥૧॥

અપરાધાસ્તવ ગુરુનાથા, જરી દંડા ધરિસી યથાર્થા;
તરી આમ્હી ગાવુની ગાથા, તવ ચરણી નમવું માથા.
ચાલ..તું તથાપિ દંડિસી દેવા, કોણાચા મગ કરું ધાંવા;
સોડવિતા દુસરા તેવ્હાં કોણ દત્તા આમ્હાં ત્રાતા-શાંત૦ ॥૨॥

તું નટસા હોઉની કોપી દંડિતાંહી આમ્હીં પાપી,
પુનરપિહી ચુકતાં તથાપિ, આમ્હાં વરી ન ચ સંતાપી.
ચાલ...ગચ્છતઃ સ્ખલનં ક્વાપિ, અસેં માનુની ન ચ હો કોપી
નિજ કૃપાલેશા ઓપી આમ્હાં વરી તું ભગવંતા-શાંત૦ ॥૩॥

તવ પદરી અસતાં તાતા, આડમાર્ગી પાઊલ પડતાં;
સાંભાળુની માર્ગા વરતા, આણિતા ન દૂજા ત્રાતા.
ચાલ...નિજ બિરુદા આણુનિ ચિત્તા, તું પતિતપાવન દત્તા;
વળે આતાં આમ્હાં વરતા, કરુણાધન તું ગુરુનાથા-શાંત૦ ॥૪॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai.

સહકુટુંબ સહપરિવાર, દાસ આમ્હીં હેં ઘરદાર
તવ પદીં અર્પૂ અસાર સંસારાહિત હા ભાર,
ચાલ...પરિહરિસી કરુણાસિંધો, તું દીનાનાથ સુબંધો;
આમ્હાં અઘલેશ ન બાધો વાસુદેવ પ્રાર્થીત દત્તા - શાંત૦॥૫॥

૨

શ્રી ગુરુદત્તા જય ભગવંતા, તે મન નિષ્ઠુર કરી આતાં । ધ્રુ..
ચોરે દ્વિજસી મારિતાં મન જે, કળકળલેં તે કળકળો આતાં । ૧
પોટશૂળાને દ્વિજ તડફડતાં, કળકળલેં તે કળકળો આતાં । ૨
દ્વિજ સુત મરતાં વળલે તે મન હોંકી ઉદાસીન ન વળે આતાં । ૩
સતિપતિ મરતાં કાકુળતી યેતાં, વળલેં તે મન ન વળે આતાં । ૪
શ્રી ગુરુદત્તા ત્યજી નિષ્ઠુરતા કોમળ ચિત્તા વળવીં આર્તા । ૫

૩

જય કરુણાધન નિજ જનજીવન, અનસૂયાનંદન પાહિ જર્નાદન ધ્રુ
નિજ અપરાધેં ઉફરાટી દૃષ્ટિ, હોઉંની પોટીં ભય ધરું પાવન ।૧
તું કરુણાકર કધીં આમ્હાં વર, રુસસી ન કિંકરવદ કૃપાધન ।૨
વારી અપરાધ તું માયબાપ, તવ મનીં કોપ લેશ ન વામન ।૩
બાલકાપરાધાં ગણે જરી માતા, તરી કોણ ત્રાતા દૈઈલ જીવન ।૪
પ્રાર્થી વાસુદેવ પદીં ઠેવી ભાવ, પદીં દેવો ઠાવ દેવ અત્રિનંદન ।૫

ધૂનઃ પાવના દત્તા (૨) પતિતપાવના દત્તા
પતિત પાવના દત્તા પતિતપાવના દત્તા

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૬

(ધન્ય હો પ્રદક્ષિણા-એ રાહ)

દિગંબરા દિગંબરા શ્રીપાદવલ્લભ દિગંબરા;
અરજી કરું છું ઉરમાં ધરજો, કરુણાપારાવારા. -ટેક.
પાંવ પાદુકા બાજત ચટચટ, દંડકમંડલુ હસ્ત;
ભીડ પડી છે દોડો વહેલા, નિજાનંદમાં મસ્ત. -દિ..૧
તમ દર્શનથી અમ અઘ ટળશે ઉરમાં બાંધી આશ;
ભક્તકામકલ્પદ્રુમ[1] સ્વામી, તોડો માયાપાશ. -દિ..૨
માફ કરો અપરાધ કરોડો, પાપી હું તમ બાળ;
તમ વિણ બીજું કાંઈ ન જાણું ભક્તતણા પ્રતિપાળ -દિ..૩
ધ્રુવ પ્રહ્લાદ ઉગાર્યા પ્રભુજી, તારી ગણિકા નીચ;
હાથ ગ્રહી કાં છોડો વ્હાલા ! રંગ રાંક અધબીચ ? -દિ..૪

૭

જય કરુણાકર, દત્ત દિગંબર, રૂઠ્યો આજે કાં વિશ્વંભર ? ટેક.
માતપિતા તું રૂઠતાં શિશુ પર, કોણ બચાવે ત્રિભુવનમાં નર ? જય.૧
ભવજલતારક ત્વત્પદનૌ વર, કેમ ડૂબાડે અધવચ કિંકર ? જય.૨
પાપી હું અઘહારક [3]સદ્ગર ! તું દાતા હું દીન યતીશ્વર ! જય.૩
રંગાનલમાં બળતો ઉગારી, તાપ નિવારી ઠાર ગ્રહી કર !! જય.૪

૧.ભક્તોની સર્વ ઈચ્છાઓ પૂરી કરનાર કલ્પવૃક્ષ
૨. તારા ચરણ રૂપી નાવડી ૩. શ્રેષ્ઠ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૮

ઔષધિ કૌન પિલાવે ? ગુરુબિન ઔષધિ કૌન પિલાવે ?-ટેક.
ભવવ્યાધિ યહ બહોત સતાવે, સુધબુધ ભૂલાવે ! ગુર..૧
વિષય વિષમ જ્વર અતિ ઘબડાવે, તૃષ્ણા પ્યાસ બઢાવે ! ૨
ઐસો કૌન કૃપાલુ જગમેં આવાગમન મિટાવે ? -ગુરુ..૩
આપ ભૂલા જગ સબ ભૂલાવે, ઐસો કામ ન આવે ! -ગુરુ..૪
હોવે [1]કામિલ [2]નબ્ઝ દિખાવું અમૃત રંગ પીલાવે ! ગુરુ..૫

૯

(ઈસ તન ધનકી-એ રાહ)

દત્ત દિગંબર એક [3]અધારા; - ધ્રુવ..
યહ બિન જગમેં નહિ નિસ્તારા.
ઊઠત દત્ત હી બૈઠત દત્ત,
ચલતે ફિરતે સુમરો દત્ત, -દત્ત...૧
જાગત દત્ત હી સોવત દત્ત;
સુપને માંહી સુમર લો દત્ત -દત્ત...૨
ખાવત દત્ત હી પીવત દત્ત
[4]ઠૌરકઠૌર સુમર લો દત્ત. -દત્ત...૩
જહાં દેખો વહાં દત્ત હી દત્ત,
તપસી ! દૂજો રંગ ન દત્ત. -દત્ત...૪

૧. કાબેલ ૨. નાડ ૩. આધાર ૪. ઠામકઠામ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૧૦

મૈં તો દત્ત દિગંબર ધ્યાઉં-ધ્રુ...
છન છન પલ પલ ગુરુગુન ગાઉં, [૧]આવાગમન મિટાઉં -મૈં૦ ૦૧
લોગ ખીજે આતમ રીઝે; આતમ ખીજે કહાં જાઉં ? -મૈં૦ ૦૨
વિષય વિખારી [૨] અહિગણ માનું, દૂર હિ દૂર ભગાઉં -મૈં૦ ૦૩
તપસી ! દુજું કાંઈ ન જાણું; ભૂલ ગયો સંસારૂં -મૈં૦ ૦૪
રંગ રંગ કે [૩]લોગલુગાઈ, કહાં કહાં મન ભટકાઉં ? -મૈં૦ ૦૫

૧૧

રહી ન સુધબુધ તનકી સખી રી ! -ધ્રૂ...
ગઈ થી મૈં માહૂરગઢ પે,
દત્ત દિગંબર દેખ્યો રી ! રહી૦૧
વ્યાઘાંબર આસનમંડિત છબી,
દેખ ભઈ મતવારી રી ! રહી૦૨
વદનકાન્તિ દેખી વિધુ[૪] લાજત,
મુખ છુપાવત બીજલી રી ! રહી૦૩
જટા જૂટ જૈસી આગીકી જ્વાલા,
ભઈ રાખ તનમનકી રી ! રહી૦૪
ક્યા દેખ્યો કછુ કહ્યો ન જાવત,
એક રંગ બેમૂરત[૫] રી ! રહી૦૫

૧. જન્મમરણ ૨. સર્પનું ટોળું ૩. નરનારી ૪. ચંદ્ર ૫. નિરાકાર.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ધૂન

ૐ ગુરુ ૐ ગુરુ અવધૂતા તુંહિ ૐ તુંહિ ૐ શ્રીદત્તા

૧૨

(જય જય) ગુરુ મહારાજ ગુરુ જય જય પરબ્રહ્મ સદ્ગુરુ
જીવનદોરી તુજને સોંપી નિશ્ચિત જગમાં ફરું. -ટેક.
કાયા વાચા મનથી તુજની સેવા નિશદિન કરું;
પાપપુણ્ય અરપી તુજ ચરણે, અક્ષય શાંતિ વરું -જય...૧
તેત્રીસ ક્રોડ દેવ સહુ તુજમાં, તીરથ શીદને ફરું;
નામ-નાવમાં બેસી દારુણ ભવસાગર આ તરું -જય...૨
ઈન્દ્રિય [1]ઈંધન મન કુસુમ ને મસ્તક શ્રીફળ ધરું;
સ્વાર્પણયજ્ઞે અહં હોમીને, સ્વાનંદે સંચરું -જય...૩
ત્રિગુણ વટાવી ગુણાતીતમાં, નિર્ગુણ થઈને ફરું;
[2]જલલહરિસમ રંગરૂપને બાળી જીવતાં મરું ! -જય...૪

૧૩

મારા હૈયા કેરો હાર, દત્ત એક અવધૂત !
એક અવધૂત દત્ત એક અવધૂત ! ...ટેક.
ભક્તોનાં સંકટ જોઈ, સ્મરતાં આવે જે ધાઈ;
એવો કો બીજો દયાળ ? દત્ત એક અવધૂત !! -મારા...૧

૧. લાકડાં ૨. પાણીમાં ઉત્પન્ન થતાં મોજાંની પેઠે.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ત્યાગીના ત્યાગ ટકાવે, ભોગીના ભોગ ત્યજાવે;
અમર દાન દેનાર, દત્ત એક અવધૂત !! -મારા...૨
નિર્ગુણતા નિજની છોડી, પાસે ના રાખી કોડી;
દીઠો વિશ્વંભર તાર, દત્ત એક અવધૂત !! -મારા...૩
જોતાં વેષ જોગીડાનો, દાને [1]મે'રામણ દયાનો;
રંગ અલૌકિક સાર, દત્ત એક અવધૂત !! -મારા...૪

ધૂન

ભજ રે મના ભજ રે મના, દત્ત દિગંબર ભજ રે મના !

૧૪

ગુરુ ગુરુ કરતાં આ જાઓ મારા પ્રાણ (૨)
જાઓ મારા પ્રાણ દત્તા (૨) માગું એ દે દાન ! -ટેક
અંતરને [2] હુજડે તે ધરું તારાં ધ્યાન (૨)
ધરું તારાં ધ્યાન દત્તા (૨) ગાઉં મુખે ગાન ! -ગુરુ૦૧
શિરની સારંગી વાગે, નસ તંતુ જાણ (૨)
શ્વાસા ગજ હાલે સોહં (૨), અનહદ ગાન ! -ગુરુ૦૨
ચંદા [3]સૂર ડોલે, ડોલે વૃક્ષ ને પાષાણ (૨);
નીર ડોલે, ગિર ડોલે (૨) ડોલે ગોપી કા'ન ! -ગુરુ૦૩
ગાય કોણ ? સુણે કોણ ? મારે કો ત્યાં તાન (૨)
રંગ એક દૂજો નાહીં (૨) નહિ દ્વૈતભાન ! -ગુરુ૦૪

Digitized by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૧. મહાસાગર ૨. ઓરડામાં ૩. સૂરજ

દત્ત દત્ત બોલો, આનંદ-મસ્ત ડોલો ! (૨) -ટેક
અનસૂયાનો જયો, એ મોરે મન ભાયો;
દેખો ઉર મતવાલો ! આનંદ-મસ્ત ડોલો ! ૧
ગૈયા-કુક્કુર-સંગે, ઊભો અસંગ ઉમંગે;
મુનિમન-મોહનહારો ! આનંદ-મસ્ત ડોલો ! ૨
કરમાં [1]કુંડી માલા, શોભે ઝોળી મૃગછાલા;
ચલે ન માયા-ચાળો ! આનંદ-મસ્ત ડોલો ! ૩
ઘરઘર અલખ જગાવે, બોધે [2]તિમિર મિટાવે,
[3]નતજન-તારણહારો ! આનંદ-મસ્ત ડોલો ! ૪
આપી નિજ પર-ડાજે; દ-દ-દ[4] ગંભીર ગાજે,
વિરલો રંગ નિહાળો ! આનંદ-મસ્ત ડોલો ! ૫

૧૬

જપી લે હરિનું નામ રસાળ, સ્મરી લે સુંદર રૂપ વિશાળ
જેથી નડે ન આ કલિકાળ. -ટેક.
શ્રીરામ જય રામ જય જય રામ ! (૨)
ગોપીવલ્લભ મેઘશ્યામ ! (૨)
એની લીલા અપરંપાર ગાતાં કદિ ન આવે પાર,
સુણતાં થાશે બેડો પાર.....જપી લે...૧

૧.કમંડલુ ૨. અજ્ઞાનાંધકાર ૩. શરણેઆવેલાનેતારનાર ૪. દ્યા ધન, દમન.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

એક ધનુર્ધારી કહેવાયો ! (૨)
બીજો મોરલીધર મન ભાયો ! (૨)
નાચે એજ નચાવનરા, મોહ્યાં સ્ત્રી મર્કટ ને બાળ,
જગ-વૃંદાવનનો ગોવાળ.....જપી લે...૨

એકે રાવણને સંહાર્યો ! (૨)
બીજે કંસ અઘાસુર માર્યો ! (૨)
એ છે એકજ તારણહાર, દુર્વૃત્તિ દાનવ-સંહાર,
જેનો સઘળે જયજયકાર.....જપી લે...૩

એકે બોર અજીઠાં ખાધાં !
બીજાએ માખણ મહી પીધાં !
તાર્યા આહીર, ભિલ્લ ચમાર, પાપી દીન પતિત ગમાર
એ વિણ કો બીજો રખવાળ !.....જપી લે...૪

નામ હજારો નામી એક ! (૨)
રૂપ કરોડો રૂપી એક ! (૨)
સઘળે એહ જ રંગ નિહાળ, બીજો ઝગડો વ્યર્થ અસાર
અંધાને રવિનો શો ખ્યાલ !.....જપી લે...૫

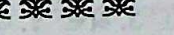

Digitized by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૧૭
(વૈષ્ણવજન તો - એ રાહ)

નામસુધારસ જે જન ચાખે, કાળ ન આવે પાસે રે;
સૂરજનું અજવાળું થાતાં ઝટ અંધારૂં નાસે રે. -ટેક.

ખટ રસ સેવી ખટને પોષે, અંતે રડી રડી મરતા રે;
ભજનસુધારસ આનંદ આપે, સહુ દુઃખ એ છે હરતા રે. ॥૧॥

સંતમહંતનું જીવન એ છે, દુખિયાનો વિસામો રે;
ભવરોગીનું ઔસડ મોઘું, કિમિયો કિંમતી જાણો રે. ॥૨॥

જે પીએ તે ફરી નવ આવે, બીજું કંઈ નવ ભાવે રે.
દુનિયામાં દુનિયાથી ન્યારો, કો તોલે નવ આવે રે. ॥૩॥

શોકમોહ સંતાઈ જાતાં, આનંદ [1]અર્ણવ રેલે રે;
આપ મહીં સમરસ થઈ સાધુ આપ વિષે નિત ખેલે રે. ॥૪॥

એ લજ્જત સનકાદિક જાણે, જાણે નારદ જોગી રે;
શુક ઉદ્ધવ તુંબર ઋષિ જાણે, શિવ કૈલાસે ભોગી રે. ॥૫॥

વ્રજવનિતા[2] વર[3] રસ એ જાણે, [4]રસવંતી કો જોગણ રે;
રંગ અભાગી મટકાં મારે, દ્વારે પ્રભુ તુજ માગણ રે ! ॥૬॥

૧. સમુદ્ર ૨. ગોપી ૩. શ્રેષ્ઠ ૪. આત્મનશામાં મસ્ત

Digitization by Arya Samaj Foundation Chennai

૧૮

(રાગ-આસા, તાલ-કહેરવા)

ગુરુ ઘર આવ્યા, વિઘ્નો સહુ દૂર સિધાવ્યાં -ટેક.
બ્રહ્મહરિહરમૂર્તિ મનોહર, દંડકમંડલુ શોભિત વર કર;
કંથાકૌપીન અક્ષમાલધર, સુરવર ધાયા. વિઘ્નો૦ ॥૧॥

આનંદાબ્ધિ ઉર છલકાએ, દુઃખનામ ક્યાંયે ન જણાએ;
આધિ વ્યાધિ સહુ મન ગભરાએ, સુકૃત ફાલ્યાં. વિઘ્નો૦ ॥૨॥

વાણી સુધાસમ શી મધુરી આ; જાણે કુસુમો મુખદ્વમખરિયાં;
ચિંતા દૈન્ય ઉપાધિ ટળિયાં, મનસુખ પામ્યા. વિઘ્નો૦ ॥૩॥

સ્વાગતની શી કરું તૈયારી ? તનમનધન સહુ તુજ પર વારી !
જ્યાં દેખું ત્યાં તુજ બલિહારી, રંગ ચઢાયા !! વિઘ્નો૦ ॥૪॥

૧૯

કરે નિજ દાન જો સોઈ દિગંબર હો તો ઐસા હો !
ત્રિમૂર્તિ દત્ત હર વોહી દિગંબર હો તો ઐસા હો ! ધ્રુ...
જટા સિર કાંધ પે ઝોળી, વિભૂતિ અંગ પે ચાળી;
પિછાડી સંત-જન-ટોળી, દિગંબર૦ ॥૧॥

ગલે રુદ્રાક્ષકી માલા, ફિરે અલમસ્ત મુનિબાલા;
કભી જડ મૂઢ મતવાલા, દિગંબર૦ ॥૨॥

૧. ભસ્મ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

શ્રુતિ બન શ્વાન પદ ચાટે, દરસ મૃત્યુ જનમ કાટે;
મિલ્યા ગૌ-પાલ વનવાટે, દિગંબર૦ ॥૩॥

બજે કર શંખ ૐકારા, ડમરુ તત્ત્વમસિ ધારા;
કમંડલ માલ ભવપારા, દિગંબરા૦ ॥૪॥

ધર્યો સંયમ-લંગોટ, નિરાશી એહ અવધૂત;
બિના યહ રંગ સબ ઝૂઠ, દિગંબર૦ ॥૫॥

૨૦
(રાગ-બિહાગ, તાલ-દાદરા)

ગુરુકૃપા હિ કેવલમ્ શિષ્યપરમમંગલમ્ ॥ધ્રુ...
દેહબલં ગેહબલં વિત્તબલં ચિત્તબલમ્ ।
તદ્વિના તુ સર્વબલં વિદ્ધ્યસારનિષ્ફલમ્ ॥૧॥

સદ્‌ગુરું ચ બ્રહ્મ પરં વ્યક્તમત્ર નૃતનુધરમ્ ।
યઃ સ્મરેદ્ધિ તસ્ય [1]વરં કિન્નુ સ્યાત્સુદુષ્કરમ્ ॥૨॥

એકમુખોડપિ સ હિ વિધિર્નો ચતુષ્કરોડપિ હરિઃ ।
વિના ત્રિનેત્રમત્ર હરો રંગ-નર્તકોપ્યલમ્ ★ ॥૩॥

---

૧. શ્રેષ્ઠ વસ્તુ
★ અર્થ માટે જુઓ (સાર્થ) રંગહૃદયમ્

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai.

૨૧ નર્મદાગીતમ્ ।

વન્દે નર્મદામ્

સુખદાં સુમદાં સુરનરવન્દિતાં સર્વકામદાં શર્મદામ્ ॥વન્દે૦॥
ઉજ્જ્વલાંગીં નતજનતારિણીમ્ ।
તૂર્ણગામિનીં જનવનચારિણીમ્ ।
તરંગિણીં તતતટશોભિનીમ્ ।
શુભદાં વરદાં કર્મદામ્ ॥વન્દે૦॥ ॥૧॥

કોટિકંદર્પમદવારિણીં વારુણીમ્ ।
ઉચ્ચકલ્લોલકલભાષિણીં ભામિનીમ્ ।
મત્સ્યકચ્છાદિગતિદાયિનીં દામિનીમ્ ।
સુહાસિનીં શિવહરનંદિનીમ્ ।
મતિદાં ગતિદાં [1]ભર્મદામ્ ॥વન્દે૦ ॥ ॥૨॥

ભુક્તિમુક્તિપ્રદાં રંગ-મોદપ્રદામ્ ।
દુષ્ટજનદુઃખદાં ભક્તજનસૌખ્યદામ્ ।
કલિમલૌઘાપહાં ત્રિવિધતાપાપહામ્ ।
શિવાત્મજાં જનિમૃતિભંજિકામ્ ।
પરદાં ફલદાં [2]હર્મ્યદામ્ ॥વન્દે૦ ॥ ॥૩॥

૧. આજીવિકાનું સાધન આપનાર
૨. ઠરવાનું શુભ ઠામ આપનાર

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૨૨ દત્તભજનમ્

૧. શ્રી અનસૂયાનંદન દત્ત
૨. ભક્તકામકલ્પદ્રુમ દત્ત
૩. વિદ્વાંબુધિશતભાસ્કર દત્ત
૪. ધૂલ્યંકિતતનુધૂસર દત્ત
૫. સુરનરમુનિકિન્નરનુત દત્ત
૬. યજ્ઞયાગજપતોષિત દત્ત
૭. દંડકમંડલુશોભિત દત્ત
૮. ભુક્તિમુક્તિસૌખ્યપ્રદ દત્ત
૯. સંસારાબ્ધિપારણ દત્ત
૧૦. કલિકલ્મષસુવિદારણ દત્ત
૧૧. ભાગીરથ્યવગાહન દત્ત
૧૨. કોલ્હાપુરભિક્ષાટન દત્ત
૧૩. ગિરિવરસાનુદ્રુતાલય દત્ત
૧૪. માતાપુરશયનાલય દત્ત
૧૫. સુરનરમુનિવરદેશિક દત્ત
૧૬. સર્વસુધર્મવિનાયક દત્ત
૧૭. ગીતરાગનૃત્યપ્રિય દત્ત
૧૮. સર્વકર્મસાક્ષ્યદ્ધિય દત્ત
૧૯. સ્વધર્મપાલનરતનુત દત્ત
૨૦. બાહ્યાડંબરવર્જિત દત્ત
૨૧. ભૂતપ્રેતવિદ્રાવક દત્ત
૨૨. નિત્યસત્યપ્રચારક દત્ત
૨૩. કર્પટકન્થાધારક દત્ત
૨૪. વિદ્યાવારિધિમૌક્તિક દત્ત
૨૫. જરણમારણમારણ દત્ત
૨૬. ઉચ્ચાટનસંનાશન દત્ત
૨૭. ગ્રહપીડનવિનિવારણ દત્ત
૨૮. આધિવ્યાધિવિદારણ દત્ત
૨૯. દારિદ્ર્યાર્ણવિમોચન દત્ત
૩૦. આનન્દાબ્ધ્યુન્મજ્જન દત્ત
૩૧. જર્જરવન્ધ્યાસુતપ્રદ દત્ત
૩૨. દીનરંગશાંતિપ્રદ દત્ત
૩૩. દાહભૂમિશ્વક્રીડન દત્ત
૩૪. નૂતનભસ્મવિભૂષિત દત્ત
૩૫. અવધૂતાભિધસંસ્તુત દત્ત
૩૬. નિગમાગમસારસ્વત દત્ત

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૭.	દયાદાનદમશિક્ષક	દત્ત	૫૭.	દૂરીકૃતસુરપતિભય	દત્ત
૩૮.	વિશ્વંભર-ચુદિગંબર	દત્ત	૫૮.	ગુરુશુશ્રૂષારતપ્રિય	દત્ત
૩૯.	લાભાલાભસમપ્રિય	દત્ત	૫૯.	વિષ્ણુદ્વિજવરસંનુત	દત્ત
૪૦.	ચૈલકુચૈલસમપ્રિય	દત્ત	૬૦.	કાર્તવીર્યમુક્તિ-પ્રદ	દત્ત
૪૧.	બાલોન્મત્તપિશાચક	દત્ત	૬૧.	પિંગલનાગસુપૂજિત	દત્ત
૪૨.	રેવાતીરપરિક્રમ	દત્ત	૬૨.	નિર્મલનિશ્ચલનિષ્ક્રિય	દત્ત
૪૩.	પરમહંસ-પરિવ્રાજક	દત્ત	૬૩.	ઔદુંબરતલકેતન	દત્ત
૪૪.	નગ્નોન્મત્તક્ષપણક	દત્ત	૬૪.	શુદ્ધ-પ્રેમસુવેતન	દત્ત
૪૫.	આત્મશાસ્ત્રસુવિશારદ	દત્ત	૬૫.	દામ્ભિકનાસ્તિકનિન્દિત	દત્ત
૪૬.	આશાપાશવિનિર્ગત	દત્ત	૬૬.	સાધુવૃન્દસુવંદિત	દત્ત
૪૭.	સદાસર્વદાનિર્મલં	દત્ત	૬૭.	પાપપુણ્યપરિવર્જિત	દત્ત
૪૮.	ધૂતોચ્ચિત્તનિરામય	દત્ત	૬૮.	નિત્યાનંદસમન્વિત	દત્ત
૪૯.	કર્મબાહ્યકર્મપ્રિય	દત્ત	૬૯.	મિતમાધૂકરભોજન	દત્ત
૫૦.	ધર્મબાહ્યધર્મપ્રિય	દત્ત	૭૦.	વૈદિકાક્ષરકૂજન	દત્ત
૫૧.	કર્માકર્મવિવર્જિત	દત્ત	૭૧.	વાદવિવાદતિરોહિત	દત્ત
૫૨.	ધર્માધર્મવિવર્જિત	દત્ત	૭૨.	સુખસંવાદપ્રકાશિત	દત્ત
૫૩.	માનામાનાકંપિત	દત્ત	૭૩.	રાજરાજસંપૂજિત	દત્ત
૫૪.	રાગદ્વેષાવંચિત	દત્ત	૭૪.	હીનદીનસંપૂજિત	દત્ત
૫૫.	મેદ્યાડંબરશ્યામલ	દત્ત	૭૫.	સંન્યાસાશ્રમબહુમત	દત્ત
૫૬.	શ્રીપાદશ્રીવલ્લભ	દત્ત	૭૬.	નૈષ્ઠિકવાડવબહુમત	દત્ત

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૭૭. સુરનરમુનિગણપ્રાર્થિત દત્ત
૭૮. બાહુષટ્કસુષમાન્વિત દત્ત
૭૯. મુખશશિજિતરજનીકર દત્ત
૮૦. રવિદ્યુતારકભાસ્કર દત્ત
૮૧. ત્र્યાયુધમંડિતવરનુત દત્ત
૮૨. નાનારૂપવિભૂષિત દત્ત
૮૩. આત્રેયાનંદ-પ્રદ દત્ત
૮૪. મંત્રતંત્રજ્ઞસુવિશારદ દત્ત
૮૫. વૈદિકધર્મપ્રચારક દત્ત
૮૬. નાસ્તિકવાદવિદૂષક દત્ત
૮૭. પાદપદ્મજિતપંકજ દત્ત
૮૮. અનિલાશ્રાઋત્રિજ દત્ત
૮૯. પંચમકારસુદૂરગ દત્ત
૯૦. વિધ્વંસિતસંસૃતિનગ દત્ત
૯૧. વાગર્થપ્રતિપાદક દત્ત
૯૨. સત્યાર્થપ્રવિબોધક દત્ત

૯૩. પંડિતગુણિજનમંડિત દત્ત
૯૪. દુર્જનદુર્મુખદંડિત દત્ત
૯૫. વિષયવિદગ્ધવિદૂષિત દત્ત
૯૬. સજ્જનહરિજનસંસ્તુત દત્ત
૯૭. નાનાતર્કપ્રભંજન દત્ત
૯૮. નિર્મલનિત્યનિરંજન દત્ત
૯૯. પાખંડપ્રિયખંડિત દત્ત
૧૦૦. સદ્ધર્માચરણાવૃત દત્ત
૧૦૧. ખેચરભૂચરમાર્ગદ દત્ત
૧૦૨. બ્રહ્મક્ષત્રવિટ્શૂદ્રપ દત્ત
૧૦૩. બ્રહ્મચારિગૃહિવનસ્થ દત્ત
૧૦૪. દેશિકવરસંપૂજિત દત્ત
૧૦૫. નારદતુંબરકીર્તિત દત્ત
૧૦૬. સાધુવૃન્દપરિનર્તિત દત્ત
૧૦૭. બ્રહ્માનંદપરિપ્લુત દત્ત
૧૦૮. કૈવલ્યામૃતપાનદ દત્ત

ધૂન

તુજકો ક્યા લગેગા મોલ, મુખસે દત્ત દિગંબર બોલ;
હિરદા ખોલ ખોલ ખોલ, મુખસે દત્ત દિગંબર બોલ;
તેરા અવસર જાત અમોલ (૩) મુખસે દત્ત દિગંબર બોલ.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૨૩ ॥ શ્રીદત્તાત્રેયસ્તોત્રમ્ ॥

જટાધરં પાંડુરંગ શૂલહસ્તં કૃપાનિધિમ્ ।
સર્વરોગહરં દેવં દત્તાત્રેયમહં ભજે ॥

જગદુત્પત્તિકર્ત્રે ચ, સ્થિતિસંહારહેતવે ।
ભવપાશવિમુક્તાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧॥

જરાજન્મવિનાશાય, દેહશુદ્ધિકરાય ચ ।
દિગંબર દયામૂર્તે દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૨॥

કર્પૂરકાંતિદેહાય, બ્રહ્મમૂર્તિધરાય ચ ।
વેદશાસ્ત્રપરિજ્ઞાય દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૩॥

હ્રસ્વદીર્ઘકૃશસ્થૂલ, નામગોત્રવિવર્જિત ।
પંચભૂતૈકદીપ્તાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૪॥

યજ્ઞભોક્ત્રે ય યજ્ઞાય, યજ્ઞરૂપધરાય ચ ।
યજ્ઞપ્રિયાય સિદ્ધાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૫॥

આદૌ બ્રહ્મા મધ્યે વિષ્ણુર્ અન્તે દેવઃ સદાશિવઃ ।
મૂર્તિત્રયસ્વરૂપાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૬॥

ભોગાલયાય ભોગાય, યોગ્યયોગ્યાય ધારિણે ।
જીતેન્દ્રિયજિતજ્ઞાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૭॥

દિગમ્બરાય દિવ્યાય, દિવ્યરૂપધરાય ચ ।
સદોદિતપરબ્રહ્મ, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૮॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

જંબુદ્વિપે મહાક્ષેત્રે, માતાપુરનિવાસિને ।
જયમાનસતાં દેવ, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૯॥

ભિક્ષાટનં ગૃહે ગ્રામે, પાત્રં હેમમયં કર ।
નાનાસ્વાદમયી ભિક્ષા, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૦॥

બ્રહ્મજ્ઞાનમયી મુદ્રા, વસ્ત્રે ચાકાશભૂતલે ।
પ્રજ્ઞાનઘનબોધાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૧॥

અવધૂત સદાનંદ પરબ્રહ્મસ્વરૂપિણે ।
વિદેહદેહરૂપાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૨॥

સત્યરૂપ સદાચાર, સત્યધર્મપરાયણ ।
સત્યાશ્રય પરોક્ષાય, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૩॥

શૂલહસ્ત ગદાપણે વનમાલાસુકન્ધર ।
યજ્ઞસૂત્રધર બ્રહ્મન્ દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૪॥

ક્ષરાક્ષરસ્વરૂપાય, પરાત્પરતરાય ચ ।
દત્તમુક્તિપરસ્તોત્ર, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૫॥

દત્તવિદ્યાય લક્ષ્મીશ, દત્ત સ્વાત્મસ્વરૂપિણે ।
ગુણનિર્ગુણરૂપાય દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૬॥

શત્રુનાશકરં સ્તોત્રં, જ્ઞાનવિજ્ઞાનદાયકમ્ ।
સર્વપાપં શમં યાતિ, દત્તાત્રેય નમોસ્તુ તે ॥૧૭॥

ઈદં સ્તોત્રં મહદ્દિવ્યં દત્તપ્રત્યક્ષકારકમ્ ।
દત્તાત્રેયપ્રસાદાચ્ચ, નારદેન પ્રકીર્તિતમ્ ॥૧૮॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૨૪

(જાવું છે યમુનાજીને તીરે-એ રાહ...)

જાવું છે રેવાજીને તીરે, જ્યાં શ્રીરંગ બિરાજે,
ભાગે ત્યાં જનમ મરણની ભીડ, જ્યાં અવધૂત બિરાજે.-ટેક.

નારેશ્વર ધામ એવું જાણે વૈકુંઠ જેવું,
થાએ ત્યાં દર્શનથી મન સ્થિર... જ્યાં૦॥૧॥

દેશ વિદેશના ભક્તો ત્યાં આવે, કરતા ભજન દત્તનું ભાવે,
ઓઢે છે જ્ઞાનતણાં એ ચીર !... જ્યાં૦॥૨॥

વૃક્ષોના ઝૂંડ ભારે ફૂલમાળા ડાળે ડાળે,
જાણે વૃક્ષોએ પહેર્યા ચીર !... જ્યાં૦॥૩॥

નારેશ્વરની બલિહારી, શોભા અવધૂતની ભારી;
રહેજો શ્રીરંગચરણ મન સ્થિર !... જ્યાં૦॥૪॥

૨૫

જગ જગૃત કરવા અવધૂત યોગી આવિયો (૨)
રેવાતીરે નારેશ્વરમાં (૨) ભક્તિદીપ પ્રગટાવ્યો...-ટેક.

દત્ત નામની ધૂન મચાવી, ભક્તમંડળીઓ ખૂબ રચાવી,
ભક્તોને મનડે મસ્તાનો, મસ્ત બનીને ભાવિયો, અવ ૦૧

જ્યાં જાવે ત્યાં જ્યોત જગાવે, તનના તાપો દૂર ભગાવે;
શરણાગત થઇ જે આવે તે (૨) આ જગમાં એ ફાવિયો અવ૦ ૨

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

સૂના હૈયે નાદ જગાવે, સેવા સ્મરણના સાજ સજાવે;
દેશવિદેશે ભ્રમણ કરીને. (૨) ભક્તિધ્વજ ફરકાવિયો. અવ૦ ૩
પુનિત પ્રભુથી જોડયો નાતો, પ્રભુની જ્યાં ત્યાં કીધી વાતો
રામભકત હૃદયકમળ ઉપર જબરો રંગ ચઢાવિયો. અવ૦ ૪

૨૬ જય બોલો...
(ગુણગાથા ગુજરાતની-એ રાહ...)

જય નારેશ્વર, જય રુકમાઇ, જય બોલો નર્મદામાતાની,
સ્વર્ણ અક્ષરે લખશે ભકતો, ગુણગાથા અવધૂતની. ટેક.

અનસૂયાંની પતિવ્રતાનું ખંડન કરવા આવ્યા દેવો,
ધન્ય ધન્ય અનસૂયા માએ, પ્રગટ કર્યા ત્રણે દેવો,
જય ગાંડા, જય રંગ અવધૂત, જય બોલો વાસુદેવની. સ્વર્ણ૦૧

વાસુદેવની અમર ભક્તિથી અમર કર્યું ગરુડેશ્વરને,
ધન્ય ધન્ય એ રંગ અવધૂતને પ્રગટ કરી દત્તભકિતને,
જય રુકમાઇ, જય અનસૂયા, જય બોલો નારેશ્વરની...સ્વર્ણ૦૨

નૃસિંહસરસ્વતી, શ્રીપાદવલ્લભ, દક્ષિણમાં લીલાઓ કરી,
ગુરુલીલામૃત ગ્રંથ રચાવી, ભકતોનો ઉદ્ધાર કરી,
જય શાંડિલી, જય મદાલસા, જય બોલો રેણકામાતની. સ્વર્ણ૦૩

નારેશ્વરમાં દત્ત જયંતિની પાસે સેવા કીધી,
ધન્ય ધન્ય એ મોદીજીએ તરત સંભાળી લીધી,
જયદત્તદિગંબરગિરનારી, જય બોલો અનસૂયામાતની. સ્વર્ણ૦૪

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૨૭ દર્શન દો પ્યારા...

આવો રે હો અવધૂત મારા (૨)
આવો રંગ ગુરુજી મારા (૨)
દર્શન દો પ્યારા અમોન -ટેક.
વાટ જુએ સૌ બાલા તમારી (૨)
રાખી નયન અધીરા અમને (૨) -દર્શન...॥૧॥
ગીતાજ્ઞાનની બંસી બજાવી (૨)
સૂર સુણાવ્યા મધુરા અમને (૨) -દર્શન...॥૨॥
ભક્તિમાર્ગની ધૂન શીખાવી (૨)
દીધા બોધ અનેરા અમને (૨) -દર્શન...॥૩॥
મંદમતિ સૌ બાળ તમારાં (૨)
દોષ ન જોશો ગુરુજી મારા (૨) -દર્શન...॥૪॥
સેવક અરજી ઉર ધારીને (૨)
રાખો શરણ તમારા અમને (૨) -દર્શન...॥૫॥

૨૫ રંગ કયાં ?

(કાનને ઘેર્યો વૃંદાવન ગોપીઓએ...)

રંગ જ્યાં જૂઓ ત્યાં હાજર હજૂર છે,
રંગ વિણ ઠાલું ન એકે ઠામ ! -રંગ...॥૧॥

રંગ તો આજે દૃષ્ટિથી દૂર છે,
ભક્તોના હૈયે અનોખું સ્થાન ! -રંગ...॥૨॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation Chennai

ભક્તોનાં અંતરમાં શ્રદ્ધાનો દીપ જે,
રંગનું બીજું સ્વરૂપ એ માન ! -રંગ...॥૩॥

રંગ તો નામ રૂપની પેલે પાર છે,
નામરૂપ સૌ એના તોએ અનામ ! -રંગ...॥૪॥

રંગે ભેદી દુર્જય માયાજાળને,
આચરણ કીધાં ને દીધાં જ્ઞાન ! -રંગ...॥૫॥

રંગની દિવ્ય અમી દૃષ્ટિ જ્યાં પડે,
ભાગે તનમનનાં ભૂતો તમામ ! -રંગ...॥૬॥

રંગ કંઈ નાસ્તિકો પર જાદુ કીધા,
આનંદે નાચંતા મૂકી ગુમાન ! -રંગ...॥૭॥

રંગ તો રસનો સિન્ધુ અપરંપાર છે,
માગું હું તો બિંદુનું દાન ! -રંગ...॥૮॥

રંગના ચરણોમાં જે ચાહે તે મળે,
અહીંયા વણ માગ્યાં થાતા કામ ! -રંગ...॥૯॥

રંગના આલંબન પર મુસ્તાક છું,
રંગના ચરણોમાં સારું સ્થાન ! રંગ...॥૧૦॥

મારા અંતરમાં એક જ ખેવના,
કેવળ ગાઉં હું રંગગુણગાન ! રંગ...॥૧૧॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૨૯ ઓ દાઢીવાલા...

દાઢીવાલા ! ઓ રંગ અવધૂતા, ઓ દત્ત અવધૂતા !
તારો મહિમા અપાર છે, મને એક જ તિહારો આધાર છે. -ટેક

હોડી મારી જૂની પુરાણી, સાગરમાં છે ઊંડા પાણી,
તમે દયાળુ છો ભગવંતા, જાણો છો મારા મનની કહાણી,
ઓ.. નારેશ્વરના નાથ ! તમે છો નારેશ્વરના વાસી,
વ્હાલા મારા ! બધાં છે તમારા, તમારો જયજયકાર છે.
મને એક જ તિહારો આધાર છે.-દાઢીવાલા..॥૧॥

તારા વિના નથી કોઇ સહારો, રંગ અવધૂતા ! આવી ઉગારો,
પાપી છું હું છું અપરાધી, સાચો છે એક ભરૂંસો તારો,
આ દુનિયાથી કંટાળીને પકડ્યો દ્વાર તમારો,
વ્હાલા મારા ! બધાં છે તમારાં તમારા જય જયકાર છે
મને એક જ તિહારો આધાર છે.-દાઢીવાલા...॥૨॥

દર્દી દયાળ રંગ ! તમારો ગુલામ છે,
સો સો વાર તમને મારી સલામ છે.
દત્ત દિગંબરની તમે મૂરત, રાત દિવસ તમને મારા પ્રણામ છે,
ઓ....રંગ રંગિલા છેલ છબિલા, અલબેલા મસ્તાના,
વ્હાલા મારા ! બધા છે તમારાં, તમારો જય જયકાર છે,
મને એક જ તિહારો આધાર છે. - દાઢીવાલા...॥૩॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૦ આજ આનંદની હેલી...

વાહ વાહ રે આજ આનંદની હેલી,
એ...એ...નાથને નિરખવા આંખલડી ઘેલી ! વાહ...ટેક.

પૂર્વજન્મની કોઇ પ્રીત જાગી,
ભવો રે ભવની મારી ભ્રમણાઓ ભાંગી,
એ...એ... મનડાએ મમતાને મેલી હડસેલી ! વાહ... ॥૧॥

મનડુ મસ્તાન બની ગુણ એના ગાતુ,
શ્વાસે શ્વાસે નામ જપી હૈયું હરખાતું,
એ...એ... અંતરના ઉદ્ગારો કોણ શકે ઠેલી ? વાહ...॥૨॥

પ્રીતના પાલવડે પ્રીતમ બંધાણો,
જનમોજનમના સાથી એ જાણો;
એ...એ... સાચા રે પેમની વરસે જ્યાં રેલી ! વાહ...॥૩॥

તનનો તંબુર તાર તું હી તું હી બોલે,
રોમ રોમ રામ રટી મસ્ત થઇ ડોલે,
એ...એ... અંત સમયનો સાચો એ બેલી ! વાહ...॥૪॥

ઉર્મિનાં પૂર ઉર ઉછળે અપાર જ્યાં,
દષ્ટિ દષ્ટિમાં મળે નિરખો કિરતાર ત્યાં,
એ...એ... લાગે ઘનશ્યામ રંગ સંગ તાલાવેલી ! વાહ...॥૫॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૧ અવધૂત બેઠો છે...

બેઠો બેઠો નારેશ્વરની માંહ્ય, અવધૂત બેઠો છે,
એની ચોપાસે લીમડાની છાંય અવધૂત બેઠો છે. -ટેક.

એની ખાંધે શોભે છે કાળી કામળ,
દંડ દક્ષ હસ્તે વામે જલકમંડલ,
પાંવાપાવડીનો રણકો સંભળાય... અવધૂત બેઠો છે. ૧

એની વાણીમાં અમૃતની ધારા વહે,
વાતવાતોમાં શીખોના શબ્દો કહે,
જાણે વે' છે કોઇ દિવ્ય પ્રવાહ... અવધૂત બેઠો છે. ૨

એના નયનોમાં એવા શા જાદુ ભર્યા ?
દૃષ્ટિ થાતાં ત્યાં દીનોનાં દુખડાં હર્યા,
કંઇક જન્મોનાં પાપો ત્યાં જાય... અવધૂત બેઠો છે. ૩

એ તો બેઠો છે ગુફામાં છાનોમાનો,
તો યે દૂર દૂરથી આવે છે લાખો જનો,
એના તેજે સૌ આકર્ષાયા... અવધૂત બેઠો છે. ૪

જેમ ચુંબક ખેંચે છે આ લોહને અરે !
તેમ અવધૂત ખેંચે છે ભક્તોને અરે !
બાળ એના તેજે ત્યાં ખેંચાયા... અવધૂત બેઠો છે. ૫

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૨

ચંદન નારેશ્વરની માટી, રેવા જળ અમૃત છે,
હર બાળા જ્યાં રુકમા અમ્બા હર બાળક અવધૂત છે...ટેક.

મેકલ જાતા મનસિ વિભાતા મા મનહર મંગલકારી,
દર્શન માત્રે સકલ જન્મનાં પાપો રેવા હરનારી,
જેનો હર એક કંકર શંકર, મહિમા પણ અદભૂત છે...હર

મેના, પોપટ,ચાતક,કોયલ,દિગંબરાની ધૂન ગાએ,
કરી કલાપિ કેકરાવ સૌ, દતબાવની સંભળાવે,
ભમરાના ગુન ગુન ગુંજનમાં, શ્રી ગુરુલીલામૃત છે...હર

ઝૂકી પડેલા લીમડાના હર પાને પાને રંગ છે,
ધૂણી ધખાવી, દતને લાવી રંગે રાખ્યો રંગ છે,
ધન્ય ધરા નારેશ્વરના કણકણમાં રુકમા સૂપત છે...હર

સવારમાં જ્યાં સૂર્યદેવ આવીને શંખ બજાવે છે,
ચાંદ-તારલા શયન આરતી ગાવા દોડી આવે છે,
વાસુદેવ જ્યાં ઘંટ વગાડે, વેણુ શ્રીઅચ્યુત રે...હર

ચાર ધામ ને સાત પૂરી વળી જ્યોતિર્લિંગો બાર જે,
સહુ યાત્રાનું પુણ્ય જ સઘળું નારેશ્વરને દ્વાર છે,
પાપીગણુ આ અમૃત ઉત્સવ રંગ-કૃપાનો સબૂત છે...હર

-કુલીન ઉપાધ્યાય

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

33 ધૂનો

૧. ચલે દત અવધૂત , દર્શનસે ભાગે સબ ભૂત.

૨. સ્મરો દત્ત દત્ત દત્ત મના ! દત્ત દત્ત દત્ત.

૩. હે દત યોગેશ્વર વાસુદેવ , શ્રીપાદવલ્લભનારસિંહ.

૪. દત્તાત્રેય પ્રભુ મોરી માય , લાગુ પુનિ પુનિ તુમરે પાય.

૫. દત્ત દત્ત વદો ભાઇ , એહિ જગતાર હૈ,
એહિ જગતાર હૈ, પતિતદ્ધાર હૈ.

૬. દત્ત અવધૂત કી જય , શ્રીપાદવલ્લભ કી જય
વાસુદેવ સ્વામિ કી જય, જય જય જય જય

૭. અવધૂત જબ સુમરો તબ દત્ત, સુમરો અવધૂત.

૮. શ્રીગુરુ દત્તા, જય અવધૂતા.

૯. ૐ ગુરુ ગુરુ ૐ અલખનિરંજન ૐ ૐ

૧૦. શ્રી દત્તઃ શરણ મમ (૪)

૧૧. તું માય મીં લેકરું, ગુરુજી નકો વિસરું નકો વિસરું
(હે ગુરુ તું માતા છે ને હું બાળક છે, મને વિસરીશ
નહિ. મને વિસરીશ નહિ.)

(આમાંથી એકાદ ધૂન રોજ દસેક મિનિટ ગાવી.)

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૪ દત્તબાવની

જય યોગીશ્વર દત્ત દયાળ ! તું જ એક જગમાં પ્રતિપાળ !
અત્ર્યનસૂયા કરી નિમિત, પ્રગટયો જગકારણ નિશ્ચિત.
બ્રહ્માહરિહરનો અવતાર, શરણાગતનો તારણહાર;
અંતર્યામિ સત્‌ચિત્ સુખ, બહાર સદ્‌ગુરુ દ્વિભુજ સુમુખ .
ઝોળી અન્નપૂર્ણા કર માંહ્ય, શાન્તિ કમંડલ કર સોહાય;
કયાંય ચતુર્ભુજ ષડ્‌ભુજ સાર, અનંતબાહુ તું નિર્ધાર. ૬
આવ્યો શરણે બાળ અજાણ, ઊઠ દિગંબર ચાલ્યા પ્રાણ .
સૂણી [1]અર્જુન કેરો સાદ, રીઝયો પૂર્વે તું સાક્ષાત;
દીધી ઋદ્ધિ સિદ્ધિ અપાર, અંતે મુકિત મહાપદ સાર;
કીધો આજે કેમ વિલંબ ? તુજ વિણ મુજને ના [2]આલંબ !
વિષ્ણુશર્મ દ્વિજ તાર્યો એમ , જમ્યો શ્રાદ્ધમાં દેખી પ્રેમ.
જંભદૈત્યથી ત્રાસ્યા દેવ, કીધી મ્હેર તેં ત્યાં તતખેવ;
વિસ્તારી માયા, [3]દિતિસુત ઈંદ્રકરે હણાવ્યો તુર્ત.
એવી લીલા કંઇ કંઇ [4]શર્વ , કીધી વર્ણવિ કો તે સર્વ ? ૧૪
દોડયો આયુ સુતને કામ, કીધો એને તેં નિષ્કામ ;
બોધ્યા યદુ ને પરશુરામ સાધ્યદેવ પ્રહલાદ અકામ .

૧. સહસ્ત્રાર્જુન ૨. આશરો ૩.દૈત્ય ૪.શિવસ્વરુપ.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ઐવી તારી કૃપા અગાધ ! કેમ સૂણે ના મારો સાદ ?
દોડ અંત ના દેખ અનંત ! મા કર અધવચ શિશુનો અંત !!
જોઇ દ્વિજસ્ત્રી કેરો સ્નેહ , થયો પુત્ર તું નિઃસંદેહ;
સ્મર્તૃગામી કલિતાર કૃપાળ ! તાર્યો ધોબી છોક ગમાર.
પેટપીડથી તાર્યો વિપ્ર , બાહ્મણશેઠ ઉગાર્યો [1]ક્ષિપ્ર.
કરે કેમ ના મારી વ્હાર ? જો આણીગમ એક જ વાર !!
શુષ્ક કાષ્ઠને આણ્યાં પત્ર , થયો કેમ ઉદાસીન અત્ર ?
[2]જર્જર વંધ્યા કેરાં સ્વપ્ન , કર્યા સફળ તેં સુતનાં [3]કૃત્સ્ન.
કરી દૂર બ્રાહ્મણનો કોઢ , કીધા પૂરણ એના કોડ ;
વંધ્યા ભેંસ દૂઝવી દેવ , હર્યું દારિદ્રય તેં તતખેવ.૨૯
ઝાલર ખાઇ રીઝયો એમ , દીધો સુવર્ણઘટ સપ્રેમ.
બ્રાહ્મણસ્ત્રીનો મૃત ભરથાર , કીધો સજીવન તેં નિર્ધાર !
પિશાચ-પિડા કીધી દૂર , વિપ્રપૂત્ર ઉઠાડ્યો શૂર.
હરી વિપ્રમદ અત્યંજ હાથ , રક્ષ્યો ભક્ત ત્રિવિક્રમ તાત ! ૩૦
નિમેષમાત્રે તંતુક એક , પ્હોંચાડ્યો શ્રીશૈલે દેખ !
એકી સાથે આઠ સ્વરુપ , ધરી દેવ બહુરુપ અરુપ.
સંતોષ્યા નિજ ભક્ત સુજાત , આપી પરચાઓ સાક્ષાત ;
યવનરાજની ટાળી પીડ , જાતપાતની તજે ન ચીડ.૩૪

૧. ઝટ ૨. અતિવૃદ્ધ ૩. બધાં

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

રામકૃષ્ણરુપે તેં એમ, કીધી લીલાઓ કંઇ તેમ ;
તાર્યા પથ્થરગણિકા વ્યાધ ! પશૂપંખી પણ તુજને [1]સાધ !!
અધમ ઓધારણ તારું નામ, ગાતાં સરે ન શાં શાં કામ ?
આધિ વ્યાધિ ઉપાધિ સર્વ, ટળે, સ્મરણમાત્રથી [2]શર્વ ! ૩૮
મૂઠચોટ ના લાગે જાણ , પામે નર સ્મરણે નિર્વાણ.
ડાકણ શાકણ ભેંસાસુર, ભૂત પિશાચો જંદ અસુર ;
નાસે મૂઠી દઇને તુર્ત, દત્તધૂન સાંભળતાં મૂર્ત.
કરી ધૂપ ગાએ જે એમ **દત્તબાવની** આ સપ્રેમ,
સુધરે તેના બંને લોક ; રહે ન તેને કયાંયે શોક !
દાસી સિદ્ધિ તેની થાય , દુઃખદારિદ્રય તેનાં જાય ! ૪૪
બાવન ગુરુવારે નિત નેમ , કરે પાઠ બાવન સપ્રેમ ;
યથાવકાશે નિત્ય નિયમ, તેને કદી ન દંડે યમ !
અનેક રુપે એ જ અભંગ , ભજતાં નડે ન માયા-રંગ !
સહસ્ત્ર નામે નામી એક , દત્ત દિગંબર અસંગ છેક !!! ૪૮
વંદું તુજને વારંવાર, વેદ શ્વાસ તારા નિર્ધાર !
થાકે વર્ણવતાં જ્યાં શેષ , કોણ રાંક હું બહુકૃતવેષ ?
અનુભવતૃપ્તિનો [3]ઉદ્‌ગાર સૂણી હસે તે ખાશે માર !
તપસી તત્વમસિ એ દેવ , બોલો , જય જય શ્રીગુરુદેવ ! ૫૨

૧. સાધુ વૃત્તિવાળાં , સારાં ૨. શિવ ૩. (૧) ઓડકાર
(૨) વેણ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૫ આરતી શ્રી ગણપતિજીની

જય જય જય હેરંબ ।

ગંગાધરસુત મૂષકવાહન વિઘ્નહના ।
નગદુહિતાનંદન વિભુ જય સિંદૂરવદના ॥જય જય૦॥૧॥
સ્વપ્રણત પ્રતિલાલ પાશાંકુશહસ્તા ।
વિધાધિપ વિબુધેશા લંબોદર તાતા ॥જય ૦જય ॥૨॥
વ્યાલોપવીત નાથ મંગલમુદદાતા
વંદન કરીયે ભાવે જય જય જગભર્તા ॥જય જય૦ ॥૩॥
અગ્રપૂજનું દે સહુ કો તુજને
કરીએ કેવળ નમઃ રંગ -નાથચરણે ॥જય જય૦ ॥૪॥

❖❖❖

કર્પૂરપૂરેણ મનોહરેણ , સુવર્ણપાત્રોદરસંસ્થિતેન ।
પ્રદીપ્તપ્રભાસા સહ સંગતેન , નીરજનં તે જગદીશ કુર્વે ॥
કપૂરગૌરં કરુણાવતારં સંસારસારં ભુજગેન્દ્રહારમ્ ।
સદા વસન્તં હદયારવિન્દે ભવં ભવાનીસહિતં નમામિ ॥

મંગલં ભગવાન વિષ્ણુમંગલં ગરુડધ્વજઃ ।
મંગલં પુણ્ડરીકાક્ષઃ મંગલાગતનો હરિઃ ॥
સર્વમંગલમાંગલ્યે શિવે સર્વાર્થસાધિકે ।
શરણ્યે ત્રયમ્બકે ગૌરિ નારાયણિ નમોડસ્તુ તે ॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૯ આરતી દત્તાત્રેય પ્રભુની

જય જય જય ગુરુદેવ !
વંદે અત્રિકુમારં ત્રિભુવનભર્તારમ (૨)
જનિમૃતિસંસૃતિકાલં તાપત્રયહારમ-જય જય જય ગુરુદેવ ! ધ્રુ.

કરુણાપારાવારં યોગિજનાધારમ (૨)
કૃતભવજલનિધિપારં ષડ્દર્શનિસારમ -જય જય...॥૧॥

ભોગાપવર્ગદ્વારં૧ કૃતમોદાસારમ (૨)
નતજનવરદાતારં નિગમાગમસારમ -જય જય...॥૨॥

ધૃતગલમૌક્તિકહારં કીર્ણજિટાભારમ (૨)
ધામ્ના નિર્જતમારં ષડ્રિપુસંહારમ - જય જય...॥૩॥

દુઃશીલાતિકરાલં ભસ્માંકિતભાલમ (૨)
શંખ-ત્રિશૂલભાજન - ૩ સ્રગ્વાધારિકરમ -જય જય... ॥૪॥

કલિકલ્મષહન્તારં સુરનરમુનિતારંમ (૨)
વૃતવિજનેમવિહારં જ્ઞાત્પિસુધાહારમ - જય જય...॥૫॥

દેવત્રયાવતારં શાંતિસુધાગારમ (૨)
દૂરીકૃતનતભારં રંગારંગકરમ -જય જય...॥૬॥

૧. ભુક્તિમુક્તિ આપનાર ૨. જેના તેજથી કામજેત પણ પરાજિત છે. ૩. સ્રગ=માળા ; વાધ=ડમરુ; અરિ=ચક્ર
૪.જ્ઞાનરૂપી અમૃત છે આહાર જેનો.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૭ આરતી શ્રીનૃસિંહસરસ્વતી ભગવાનની

જય જય મુનિવર દત્ત દિગંબર શ્રી પાદ સ્વામી,
નૃસિંહસરસ્વતી જય ગુરુમૂર્તિ (૨) જય સ્મર્તૃગામી !! ટેક.
જોઇ દ્વિજસ્ત્રી કેરી પ્રીતિ; થયો તું તદ્‌બાળ ;
સ્મરતાં તુજને ભકતોજનોને ન નડે કળિકાળ;
લીલા તારી અવર્ણ્ય કેવળ એ અપરંપાર;
રહી મૂગી નેતિ કહી જ્યાં શ્રુતિ (૨), કો મર્ત્યબાળ ! જય૦૧

બોધ્યા યદુ પિંગલ નૃપ અર્જુન દઇ આત્મજ્ઞાન;
તાર્યા ધોબી તંતુક દ્વિજસ્ત્રી કરી કૃપેક્ષણ;
ભક્ત ચતુર્વિધ તાર્યા બહુવિધ બોધિ સાધન;
ભેદાભેદ સગુણનિર્ગુણનો (૨), ટાળી ચિદ્‌ઘન !! જય૦૨

વસ્ત્રહીન દિગંબર તુજને કહે ભાવિક લોકો ;
વેષ્ટી દિશાઓ અંબરરૂપે રહ્યો તું જ એક ;
પૂર્ણ બાહ્ય અભ્યંતર સઘળે એમ તું નિઃશંક,
રંગ અરંગી તું નિઃસંગી (૨) હે પુણ્યશ્લોક!! જય૦ ૩

બાલોન્મતપિચાશક વેષે ક્રીડે અવધૂત;
વર્ણી અવર્ણી જાણે જ્ઞાની એ અંતર્નિષ્ઠ;
કર્મકર્મ થકી છે ન્યારો એ તુજનો પંથ;
ભેદે ગોથાં ખાય વિમૂઢો (૨) માની સત તુત !! જય૦૪

★આરતી ગાતાં પહેલાં દત્તભાવની બોલવી.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૮. આરતી શ્રી ૫.પૂ. વાસુદેવાનંદસરસ્વતી સ્વામી મહરાજની

જય જય શ્રીમદ્ ગુરુવર સ્વામિન્ પરમાત્મન્ હંસા ।
વાસુદેવાનંદસરસ્વતી આરતી તદ્‌હંસા ॥ધ્રુ...॥

સોહં હંસઃ પક્ષાભ્યાં સંચરસિ હ્યાકાશે ।
વાસસ્તે ખલુ લોકે સત્યે ક્રીડા તવ માનસે ॥જય॰॥ ૧

મુક્તાહારો બ્રહ્મવાહકો વૈરાડરુપધર ।
ભક્તરાજહૃદ્‌ધ્વાંતતમોહૃત સ્વીકુરુ માં ચ હર ॥જય॰॥ ૨

પક્ષસ્યૈકે વાતેનૈકે ભીતાઃ કાકાદ્યાઃ ।
પલાયિતાસ્તે દ્રુતં પ્રભાવાદ્ ભવન્તિ ચાદૃશ્યાઃ ॥જય॰॥ ૩

એવં સતિ ખલુ બાલસ્તેઽહં ગ્રસિતઃ કામાદ્યૈઃ ।
માતસ્ત્વરયા ચોદ્ધર કૃપયા પ્રેષિતશાંત્યાદ્યૈઃ ॥જય॰ ॥ ૪

દાસસ્તે નરસિંહસરસ્વતી યાચે શ્રીચરણમ્ ।
ભક્તિશ્રદ્ધે વાસસ્તે હૃદિ સતતં મે શરણમ ॥જય॰॥ ૫

❖❖❖

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૩૯. આરતી પ.પૂ. વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી સ્વામી મહરાજની

દિગંબરા દિગંબરા શ્રીપાદવલ્લભ દિગંબરા;
આરતી કરુ છું પ્રેમે પ્રભુજી, વાસુદેવ ગુરુવરા ! ધુ...

પંચધાત દીવી અતિ સુંદર , ભક્તિઘૃતે ભરપૂર !
પંચપ્રાણ પ્રગટાવી અંદર , સોહં જ્યોતિ નૂર ! દિગંબર ૧

સત્યચંદને કીધી પૂજા , સંયમ અક્ષત સાર;
મનફૂલડાં અરપી રઢિયાળા , નિઃસ્વન જયજયકાર ! દિગંબર ૨

સંકલ્પવિકલ્પ બજાવી તાળી , અનહદ ઘટાનાદ,
કામક્રોધ ભૂતો સહુ ભાગ્યાં, પ્રગટ થતાં શ્રુતિતાત ! દિગંબર ૩

આપ ફેરવે આપ વિલોકે , ટળ્યો અહં અંધકાર;
કાળોધોળો નાશ થતાં ત્યાં , વરત્યો એકાકાર ! દિગંબર ૪

રંગરાગ સહુ શમીયાં પળમાં , મચ્યો અલૌકિક રંગ;
રંગ રહ્યો ના ધન્ય ગુરુવર , ભલો તજાવ્યો સંગ !! દિગંબર ૫

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૪૦ આરતી શ્રી રંગ અવધૂત મહરાજની

જય દેવ જય દેવ !
જય પાંડુરંગ સ્વામી ગુરુ રંગઅવધૂત સ્વામી (૨)
સહુના અંતરજામી, પૂરણ નિષ્કામી - જયદેવ...॥૧॥
આરતી પ્રેમે ઉતારું, આણી ઉમંગ; (૨)
દર્શનથી દુઃખ ટાળો, બાળો ભવસંગ - જયદેવ...॥૨॥
સગુણ સ્વરુપે દેવ , ભક્તની ભીડ ભાંગો (૨)
દુઃખી હૃદયને જાણી , દયા દિલે આણો. - જયદેવ...॥૩॥
પરમ કૃપાળુ ગુરુદેવ સૌને સુખકર્તા; (૨)
અંતરના આનંદથી , વિમુખ નવ રહેતા. - જયદેવ...॥૪॥
લેતાં આપનું નામ , સંકટ સહુ જાયે; (૨)
જન્મમરણની ભીતિ , દેખતા દૂર થાયે. - જયદેવ...॥૫॥
અખંડ બ્રહ્મસ્વરુપ , બ્રહ્મચારી પોતે; (૨)
પ્રથમ આશ્રમ પાળી રહ્યા , શુકદેવને જોટે. - જયદેવ...॥૬॥
કલિયુગમાં ગુરુદેવ , કષ્ટ સહન કરતાં; (૨)
દ્વૈતનિકંદન કાઢી , અદ્વૈતે રમતા. - જયદેવ...॥૭॥
ત્રિવિધ તાપના તાપ , તેનો ભય ટાળો; (૨)
જ્ઞાનામૃત છાંટીને , શુદ્ધિમાં લાવો. - જયદેવ...॥૮॥
'શિષ્યા કહે ગુરુદેવ , ષડ્રીપુ સંહારો; (૨)
સંશય સઘળા કાપી , સદ્‌બુદ્ધિ આપો. - જયદેવ...॥૯॥
રંગ અવધૂતની આરતી જે કોઇ ગાશે; (૨)
કૃપા દત્તપ્રભુની , તેના પર થાશે. - જયદેવ...॥૧૦॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૪૧ આરતી શ્રી રંગ અવધૂત મહરાજની

જય જય રંગગુરો ! પ્રભુ ! જય જય રંગગુરો !
ભંગુરભવમૃગતૃષ્ણા-પૂરણકલ્પતરો ! ૐ જય...ધ્રુ.
સ્મારં સ્મારમુદારં નામ ગુરોરનિશમ (૨)
મેકલજાતટયોગાદ્ (૨) આનર્ચિથ ગિરિશમ...ૐ જય...॥૧॥
જાયં જાયમજેયં સકલેન્દ્રિયસંઘમ (૨)
દાસીકૃતસકલર્દ્ધિઃ (૨) પ્રાપિથ નિઃસંગમ ...ૐ જય ... ॥૨॥
શમદમયોગતિતિક્ષા-ભિક્ષાશનકૃતિના (૨)
જન્મજરામૃતિભંગો (૨) લબ્ધો દૃઢમતિના ...ૐ જય...॥૩॥
જ્ઞાનવિવેકવિરાગૈઃ સખિભિ : સહ વસતા (૨)
કલેશાઃ પંચ નિરસ્તાઃ (૨) સાપેક્ષં હસતા ...ૐ જય...॥૪॥
રેવાનીરપિપાસી (૨) સુરવરસુખહાસી (૨)
નારેશ્વરવનવાસી (૨) સત્યઃ સંન્યાસી ...ૐ જય ...॥૫॥
રુક્મામ્બાપદસેવા-કૃતિમતિના ભવતા (૨)
ત્યક્ત્વાડડશ્રમમિહ તુર્ય (૨) નૈષ્ઠિક્તાડડકલિતા...ૐ જય...॥૬॥
પૌર્વાપર્યજ્ઞાતા ભકતજનત્રાતા (૨)
કો વા માનવદેહો (૨) ભવિતા મે પાતા ... ૐ જય...॥૭॥
શરણં તે પતિતોડહં પાલય ભવબંધો (૨)
દૂષિતમપિ મા મા માં (૨) ત્યજ કરુણાસિંધો ...ૐજય...॥૮॥
મણિના દૂષણનિધિના નીરાજિતચરણઃ (૨)
પ્રીતો ભવતુ સ રંગો (૨) ગુરુચરણાશ્રયણઃ ...ૐ જય... ॥૯॥

પં. મણિશંકર ઉપાધ્યાય

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૪૨ આરતી નર્મદાજીની

જય જય નર્મદા ઈશ્વરિ [1]મેકલસંજતે ।
નીરાજ્યામિ નાશિતતાપત્રયજતે ॥
જય જય જય જય જય ॥ ધ્રુવ...

વારિતસંસૃતિભીતે સુરવરમુનિગીતે
સુખદે પાવનકીર્તે શંકરતનુજતે ।
દેવાપગાધિતીર્થે દત્તા ગ્યપુમર્થે
વાચામગમ્યકીર્તે જલમયસન્મૂર્તે ॥જય...॥૧॥

નંદનવનસમતીરે સ્વાદુસુધાનીરે
દર્શિતભવપરતીરે દમિતાંતકસારે ।
સકલક્ષેમાધારે વૃતપારાવારે
રક્ષાસ્માનતિઘોરે મગ્નાન્ સંસારે ॥જય...॥૨॥

સ્વયશઃપાવિતજીવે મામુદ્ધાર રેવે
તીરં તે ખલુ સેવે ત્વયિ નિશ્રિતભાવે ।
કૃતદુષ્કૃતદવદાવે ત્વત્પદરાજીવે
તારક ઈહ મેડતિજવે ભક્ત્યા તે સેવે ॥જય...॥૩॥

૧. અમરકંટકના મેકલ પહાડમાંથી નીકળેલી.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૪૩ વંદના

ગુરુદેવ દત્ત દયાળ સ્વામી વંદના તુજને હજો;
વિક્ષેપ દૂર થઇ બધા અમ ચિત્ત સ્થિર તુજમાં થજો !-૧
અજ છતાં અવતાર ભક્તો કારણે તેં આ ધર્યો;
સત્ત્વાંશ વિધિહરિહર તણા થઇ એકરૂપ જગે સ્ફુર્યો !-૨
કંઇ એક મુખ કંઇ ત્રિમુખ તું, નિર્ગુણ છતાં સાકાર હા;
ધન્ય તપ મુનિ અત્રિનું શું મુર્તિમંત ખડું અહા !-૩
દ્વિભુજ કંઇ કંઇ ચાર ભુજ, કંઇ દિવ્ય ષડ્ભુજ શોભતું;
વિવિધાયુધે અવધૂત હે તુજ રૂપ ચિદ્રસ રેડતું !-૪
લીલા તહારી કો લહે ? જ્યાં વેદ પણ મૂંગા રહ્યા;
થઇ શ્વાન નિત પાસે ખડા, આભા બની જોઇ રહ્યા !-૫
કાષ્ટવૃતિ પાવડી પર તું ખડો સ્થુલે દિસે;
પ્રવૃતિ નિવૃતિ પદો એ ભક્તિમુક્તિમય લસે !-૬
યોગભૂમિ સ્મશાન એ ભક્તોતણું નિજ ચિત્ત હા;
કામક્રોધ મડાં બળે બેઠો દિગંબર તું તિહાં !-૭
પંખી સ્વરૂપે શાસ્ત્રગણ કૂજન કરે તુજ તત્ત્વનું;
માખી-પુરાણો ગણગણે ગણુગુણ કરી નિર્ગુણતણું !-૮
સાધના ગંગા નદી, સંતોષ કલ્પદ્રુમ તિહાં;
બેઠો જઇ ઔદુમ્બરે એ, ના તુને અણીએ ઇહા[૧] !-૯

૧. કામના.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation Chennai

જ્ઞાનાગ્નિ જ્વાળા સમી શોભે જટા શિર શંકરી;
સચ્ચિત્સુખાત્મક મુખ લસે આનંદમૂર્તિ એ નરી !-૧૦
કનકગેરુ સંયમે રંગી ધર્યા ભગવાં અહો !
ઐશ્વર્યષડ્ ૧ ભુજષડ્ થઇ શોભે નિરાકારી અહો !!-૧૧
રુદ્રાક્ષમાળા કંઠમાં બ્રહ્માંડમાળા શું ન એ !
વ્યાપી બધે અદકો રહ્યો, ઠાલું ન એકે ઠામ હે !-૧૨
બાળી અહં ૨ ભભૂતિ એ ચોળી ૩ તને જગમાં ભમે;
કંઇ ગુપ્ત કંઇ થઇ પ્રગટ તું અવ્યકત ચિહ્ન સદા રમે.-૧૩
અનિકેત આત્મક્રિડ તું, જાણે વિરલ જ્ઞાની તને;
જોઇ રહે લક્ષ્યે સદા તુજ ધ્યાનમાં તુંજ ચિંતને.-૧૪
અન્નપૂર્ણા ઓળી એ, શોભે ખભે વિશ્વંભરી;
૪ પદ્મા કરે ૫ વસે, ગાયત્રી ગૌ પડખે ખડી.-૧૫
ગીરનારના દાતાર હે, ગોરક્ષગર્વનિવારણ !
કલિતાર નૃસિંહસરસ્વતી નિજભકતમાનસરંજના ! -૧૬
ઢંઢું કુરવપુરમાં તને શ્રીપાદવલ્લભરૂપ હે ?
વા વાડી ઔદુમ્બર વિષે વા ગાણગાપુરમાં કહે ?-૧૭
જઉં અક્કલકોટમાં શું સ્વામીરાજ હશે તિહાં ?
મણિકપુરે પ્રભુ પાસ વા, માહુરવઢે વા કે , કહાં ?-૧૮

---

૧. છ હાથ ૨.ભસ્મ ૩.શરીરે ૪.લક્ષ્મી ૫.કમળમાં

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

યતિવર કને ગુરુદેશ્વરે વા જઉં વાસુદેવની ?
વા અન્ય નૂતન વેષથી તું ક્યાં ફરે કે' હે મુનિ !-૧૯
પણ શું લવું આ ક્યાં ન તું ? જ્યાં ત્યાં રહ્યો વિલસી બધે,
દેખે ન અંધો શું કરું શ્રદ્ધાવિહાણો રંગ એ !-૨૦
જય દત્ત હે ! જય દત્ત હે ! જય દત્ત હે ! તુજને નમું ;
મૌને વિરામી વૈખરી જોઇ તને સઘળે રમું !-૨૧

૪૪ સમર્પણ

કાયેન વાચા મનસેન્દ્રિયૈર્વા બુધ્ધિયાત્મના વા પ્રકૃતિસ્વભાવાત ।
કરોમિ યધત્સકલં પરસ્મૈ નારાયણાયેતિ સમર્પયામિ ॥
અચ્યુતં કેશવં રામનારાયણં કૃષ્ણંદામોદરમં વાસુદેવં હરિમ ।
શ્રી ધરં માધવં ગોપિકાવલ્લભં શ્રીજાનકીનાયકં શ્રીરામચંદ્રં ભજે ॥

હરે રામ હરે રામ રામ રામ હરે હરે ।
હરે કૃષ્ણ હરે કૃષ્ણ કૃષ્ણ કૃષ્ણ હરે હરે ॥
હરે દત્ત હરે દત્ત દત્ત દત્ત હરે હરે ।
હરે દત્ત હરે દત્ત દત્ત દત્ત હરે હરે ॥
હરે રંગ હરે રંગ રંગ રંગ હરે હરે ।
હરે રંગ હરે રંગ રંગ રંગ હરે હરે॥

અવધૂતચિંતન શ્રી ગુરુદેવ દત્ત

૧.વાણી ★ આ પછી અધોરકષ્ટો દ્ધરણસ્તોત્ર બોલવું.

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૪૫ અઘોરકષ્ટોદ્ધરણસ્તોત્રમ્ ।

શ્રીપાદશ્રીવલ્લભ ત્વં સદૈવ
શ્રીદત્તાસ્માન્પાહિ દેવાધિદેવ ।
ભાવગ્રાહ્ય કલેશહારિન્સુકીર્તે
ડઘોરાત્કષ્ટાદુદ્ધરાસ્માન્નમસ્તે ॥૧॥

ત્વં નો માતા ત્વં પિતાઽઽમોઽધિપસ્ત્વં
ત્રાતા યોગક્ષેમકૃત્સદ્ગુરુસ્ત્વમ ।
ત્વં સર્વસ્વં નોઽપ્રભો વિશ્વમૂર્તે
ડઘોરાત્કષ્ટાદુદ્ધરાસ્માન્નમસ્તે ॥૨॥

પાપં તાપં વ્યાધિમાધિં ચ દૈન્યં
ભીતિં કલેશં ત્વં હરાશુ ત્વદન્યમ ।
ત્રાતારં નો વીક્ષ ઇશાસ્તજૂર્તે
ડઘોરાત્કષ્ટાદુદ્ધરાસ્માન્નમસ્તે ॥૩॥

નાન્યસ્ત્રાતા નાપિ દાતા ન ભર્તા
ત્વત્તો દેવ ત્વં શરણ્યોઽહકર્તા ।
કુવત્રિયાનુગ્રહં પૂર્ણરાતે
ડઘોરાત્કષ્ટાદુદ્ધરાસ્માન્નમસ્તે ॥૪॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ધર્મે પ્રીતીં સન્મતિં દેવભક્તિં
સત્સંગાપ્તિં દેહિ ભુક્તિ ચ મુક્તિમ ।
ભાવાસક્તિં ચાખિલાનંદમૂર્તે
ડધોરાત્કષ્ટાદુદ્ધરાસ્માન્નમસ્તે ॥૫॥

શ્લોકપંચમેતધો લોકમંગલવર્ધનમ ।
પ્રપઠેન્નિયતો ભક્ત્યા સ શ્રીદત્તપ્રિયો ભવેત્ ॥૬॥

૪૬ દેવ્યપરાધક્ષમાપનસ્ત્રોતમ્

ન મંત્રં નો યંત્રં તદપિ ચ ન જાને સ્તુતિમહો
ન ચાહવાનં ધ્યાનં તદપિ ચ ન જાને સ્તુતિકથાઃ ।
ન જાને મુદ્રાસ્થે તદપિ ચ ન જાને વિલપનં
પરં જાને માતસ્વદનુસરણં કલેશહરણં ॥૧॥

વિધેરજ્ઞાનેન દ્રવિણવિરહેણાલસતયા
વિધેયાશકયત્વાત્તવ ચરણયોર્યા ચ્યુતિરભૂત ।
તદેતત્ક્ષન્તવ્યં જનનિ સકલોદ્ધારિણિ શિવે
કુપુત્રો જાયેત ક્વચિદપિ કુમાતા ન ભવતિ ॥૨॥

પૃથવ્યાં પુત્રાસ્તે જનનિ બહવઃ સન્તિ સરલાઃ
પરં તેષાં મધ્યે વિરલતરલોડહં તવ સુતઃ ।
મદીયોડયં ત્યાંગઃ સમુચિતમિદં નો તવ શિવે
કુપુત્રો જાતેય ક્વચિદપિ કુમાતા ન ભવતિ ॥૩॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai.

જગન્માતર્મતિસ્તવ ચરણસેવા ન રચિતા
ન વા દત્તં દેવિ દ્રવિણમપિ ભૂયસ્તવ મયા ।
તથાપિ ત્વં સ્નેહં મયિ નિરુપમં યત્પ્રકુરુષે
કુપુત્રો જાયેત ક્વચિદપિ કુમાતા ન ભવતિ ॥૪॥

પરિત્યક્તા દેવાન્ વિવિધવિધસેવાકુલતયા
મયા પંચાશીતેરધિકમપનીતે તુ વયસિ ।
ઈદાનીં ચેન્માતસ્તવ યદિ કૃપા નાપિ ભવિતા
નિરાલમ્બો લમ્બોદરજનનિ કં યામિ શરણમ્ ॥૫॥

શ્વપાકો જલ્પાકો ભવતિ મધુપાકોપમગિરા
નિરાતંકો રંકો વિહરતિ ચિરં કોટિકનકૈઃ ।
તવાપર્ણે કર્ણે વિશતિ મનુવર્ણે ફલમિદં
જનઃ કો જાનીતે જનનિ જપનીયં જપવિધૌ ॥૬॥

ચિતાભસ્માલેપો ગરલમશનં દિક્પટધરો
જટાધારી કંઠે ભુજગપતિહારી પશુપતિઃ ।
કપાલી ભૂતેશો ભજતિ જગદીશૈકપદવીં
ભવાનિ ત્વત્પાણિગ્રહણપરિપાટીફલમિદમ્ ॥૭॥

ન મોક્ષસ્યાકાંક્ષા ભવવિભવવાંછાપિ ચ ન મે
ન વિજ્ઞાનાપેક્ષા શશિમુખિ સુખેચ્છાપિ ન પુનઃ ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

અતસ્ત્વાં સંયાચે જનનિ જનનં યાતુ મમ વૈ
મૃડાની રુદ્રાણી શિવ શિવ ભવાનીતિ જપતઃ ॥૮॥

નારાધિતાસિ વિધિના વિવિધોપચારૈઃ
કિં રુક્ષચિન્તનપરૈર્ન કૃતં વચોભિઃ ।
શ્યામે ત્વમેવ યદિ કિંચનમય્યનાથે
ધત્સે કૃપામુચિતમમ્બ પરં તવૈવ ॥૯॥

આપત્સુ મગ્નઃ સ્મરણં ત્વદીયં
કરોમિ દુર્ગે કરુણાર્ણવિ શિવે ।
નૈતચ્છઠત્વં મમ ભાવયેથાઃ
ક્ષુધાતુષાર્તા જનની સ્મરન્તિ ॥૧૦॥

જગદમ્બવિચિત્રમત્ર કિં પરિપૂર્ણા કરુણાસ્તિ ચેન્મયિ ।
અપરાધપરંપરાવૃતં ન હિ માતા સમુપેક્ષતે સુતમ્ ॥૧૧॥

મત્સમઃ પાતકી નાસ્તિ પાપઘ્ની ત્વત્સમા ન હિ ।
એવં જ્ઞાત્વા મહાદેવિ યથા યોગ્યં તથા કુરુ ॥૧૨॥

અવધૂતચિંતનશ્રીગુરુદેવદત્ત । શ્રીમત્ પરમ સદ્‌ગુરુ વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી સ્વામી મહારાજકી જય । ભગવતી રુકમામ્બામાતકી જય । શ્રીમત્ સદ્‌ગુરુ શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજકી જય । ગુરુદેવદત્ત ! ગુરુદેવ દત્ત !! ગુરુદેવ દત્ત !!! નર્મદે હર !

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૪૭ ક્ષમાપન

[1]રસજ્ઞાવશાત્ તારકં સ્વાદુ લભ્યં ।
ગૃહીતં કદાચિન્ન તે નામ દત્ત ।
ક્ષમસ્વાપરાધં ક્ષમસ્વાપરાધં
ક્ષમસ્વાપરાધં પ્રભો [2]કિલન્નચિત્ત ॥૧॥

વિયોન્યંતરે દૈવદાઢર્ચાદ્વિભો પ્રાગ્ ગૃહીતં....॥૨॥

મયા માતૃગર્ભસ્થિતિપ્રાપ્તકષ્ટાદ્ ગૃહીતં....॥૩॥

મયા જાતમાત્રેણ સંમોહિતેન ગૃહીતં....॥૪॥

મયા ક્રીડનાસક્તચિત્તેન બાલ્યે ગૃહીતં....॥૫॥

મયા યૌવનેઽજ્ઞાનતો ભોગતોષાદ્ ગૃહીતં....॥૬॥

મયા સ્થાવિરે [3]નિઘ્નસર્વેન્દ્રિયેણ ગૃહીતં....॥૭॥

હૃષીકેશ મે વાઙ્મનઃકાયજાતં ।
હરે જ્ઞાનતોઽજ્ઞાનતો વિશ્વસાક્ષિન્ । ક્ષમસ્વ....॥૮॥

સ્મૃતો ધ્યાત આવાહિતોઽસ્યર્ચિતો વા ।
ન ગીતઃ સ્તુતો વંદિતો વા ન જપ્તઃ । ક્ષમસ્વ....॥૯॥

૧. જીભને વશ થવાથી ૨. દયાભીનું ચિત્ત છે જેનું તે
૩. પરવશ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

દયાબ્ધિર્ભવાદ્ ન [1]સાગાશ્ર માદગ્
ભવત્યામમંતોર્ભવાન્મે શરણ્યમ્ ।
યથાડડલંબનં ભૂર્હિ ભૂનિઃસૃતાંઘ્રે -
રીતિ પ્રાર્થિતં દત્તશિષ્યેણ સારમ્ ॥૧૦॥

૪૮ પાહિ પાહિ મામ્

દત્તાત્રેય કૃષ્ણ હરે, પાહિ પાહિ મામ્ (૧) (દ્યુ..)
તત્પદેડપિ ત્વમસિ વ્યાપ્ત, ત્વંપદેડપિ ત્વમિહ આપ્ત;
તત્ત્વમસિબોધપ્રાપ્ત, પાહિ પાહિ મામ્ (૨) દત્તાત્રેય...૧
જટાશીર્ષ શંખકરા, શૂલહસ્ત યોગિવરા;
દયાદાનદમનપરા, પાહિ પાહિ મામ્ (૨) દત્તાત્રે...૨
દત્ત - દત્ત જપ્યપરમ્ એકત્વત્પદાબજ્ચરમ્;
રંક-રંગ નામધરં, પાહિ પાહિ મામ્ (૨) દત્તાત્રેય...૩

૧. પાપી

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૪૯ નારેશ્વરસ્તોત્રમ્ ।

જગત્ત્રસતં દૃષ્ટ્વા ત્રિપુરપતિના પૂર્વમખિલં
સ્તુતં સ્તોત્રૈર્દિવ્યૈર્વિબુધનિવહૈસ્તત્પ્રહણને ।
વિધાયાલં રૌદ્રં વપુરનલદીપ્ત્યા તમદહન્
નરાણામીશં તં પ્રણમત નરો જન્મક્ષતયે ॥૧॥

ગણાનાં યોડધીશઃ સકલશુભદાતાવનિતલે
તપસ્તેપે ઘોરં ઘનજલકણાશી બહુસમમ્ ।
પુરા સિદ્ધિં પ્રાપ્તો યદનુગ્રહમાત્રેણ હ્યતુલાં
તમીશં નારેશં પ્રણમત નરો જન્મક્ષતયે ॥૨॥

કલેશં કાલેશં ધનપતિસખં ધ્યાનસુલભં
ત્રિનેત્રં ત્રાતારં ભવજલધિતસ્તં તનુજુષામ્ ।
શિવં સોમં શાન્તં શરણગતકામેષ્ટફલદં
વિભું તં નારેશં પ્રણમત નરો જન્મક્ષતયે ॥૩॥

કપર્દીશં ધીશં સુરનરતિરશ્ચાં ગતિપ્રદં
નટં નાનાકારં કલિમલહરં કામદહનમ્ ।
ગુરું ગીર્વાણશે વિષયિજનદૂરં વિષધરં
વિષધ્નં નારેશં પ્રણમત નરો જન્મક્ષતયે ॥૪॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

વસન્તં રેવાયાઃ પુલિનગહને પાવનતમે
તમેક દન્તીશં ત્રિભુવનપતિં તારકગતિમ્ ।
સુરારાધ્યં હ્યાદ્યં પશુપતિમજં પૂર્ણવિભવં
ભવધ્નં નારેશં પ્રણમત નરો જન્મક્ષતયે ॥૫॥

નતાર્તિઘ્નં દેવં પણતસુખદં ભૂતિકલિતં
ગિરીશં ગોવિન્દં ગિરિવરસુતાસેવિતપદમ્ ।
ખલારાતિં રાતિં વિબુધશિવતાતિં ફણિપતિં
દધાનં નારેશં પ્રણમત નરો જન્મક્ષતયે ॥૬॥

સુરનરમુનિવૃન્દૈર્વન્દનીયો વેનેશો
દનુજકુલનિહન્તા ભીતિહર્તા નરાણામ્ ।
સપદિ શિવવિધાતા મોક્ષદાતા નતાનાં
સ વસતુ મમ હાર્દે કામહન્તા નિયન્તા ॥૭॥

યઃ શ્લોકસપ્તકમિદં પઠતે મનુષ્યો
રંગાદ્ગતં સકલરંગનિહન્ત નૂણામ્ ।
ભક્ત્યાપ્રભાત/પ્રદોષસમયે નિયતઃ શુચિ સન્
ભુક્ત્વેહ સૌખ્યમખિલં શિવલોકમિયાત્ ॥૮॥

ઇતિ શ્રીદત્તપાદારવિંદમિલિંદબ્રહ્મચારિપાંડુરંગ (રંગ અવધૂત)
મહારાજવિરચિતં નારેશ્વરસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

૫૦ વંદન

માલાકમંડલુરધઃ કરપદ્માયુગ્મે
મધ્યસ્થપાણિયુગલે ડમરુત્રિશૂલે ।
યસ્ય સ્ત ઊર્ધ્વકરયોઃ શુભશંખચક્રે
વંદે તમત્રિવરદં ભુજષટ્કયુક્તમ્ ॥૧॥

કાષાયવાસસમજં કમલાક્ષમેકં
માલાકમંડલુધરં રમણીયલીલમ્ ।
ગોશ્વાનક્રીડનપરં નિગમાન્તકેલિં
દેવત્રયાત્મકમહં સતતં નતોઽસ્મિ ॥૨॥

ઔદુંબરઃ કલ્પવૃક્ષઃ સંગમઃ કામદાયકઃ ।
ચિંતામણિર્ગુરોઃ પાદૌ દુર્લભં ભુવનત્રયે ॥૩॥

કૃતે જનાર્દનો દેવસ્ત્રેતાયાં રઘુનંદનઃ ।
દ્વાપરે રામકૃષ્ણૌ ચ કલૌ શ્રીપાદવલ્લભઃ ॥૪॥

જે જે સ્થળે આ મન જાય મારું,
તે તે સ્થળે સદ્‌ગુરુ રૂપ તારું
જ્યાં જ્યાં મુકું મસ્તક હું ગુરો હે,
ત્યાં ત્યાં પદદ્વંદ્વ તારા જ સોહે ॥૫॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

પહેરી લીધા વીંટલા

પહેરી લીધા વીંટલા, તારા હો અંબે,
માડી સારી હો અંબે,
કોણ કાઢે આંખ સામે, કાળ જ્યાં કંપે ? ટેક !
શુંભનિશુંભો કામાદિક સૌ જોઈને ત્રાસે,
માડી જોઈને ત્રાસે;
મહિષાસુર અજ્ઞાન બાપડું, મૂઠી દઈ નાસે,
પહેરી લીધા. (૧)

જોઈ તારું મુખડું હૈયું આનંદે નાચે,
માડી આનંદે નાચે;
રિદ્ધિ સિદ્ધિ હાથ જાડી, બારણે યાચે,
પહેલી લીધા. (૨)

નિત નૂતન શું રૂપ તારું કોટી રવિ રાજે.
માડી, કોટી શશિ રાજે;
દોડે સિંહે વીજળી વેગે, ભક્તોને કાજે,
પહેરી લીધા. (૩)

રાખ રંગ આ કટોકટીમાં, સંકટ નિવારી;
માડી, સંકટ વિદારી;
શક્તિપાત કરી ભારતમાં, રિપુદલ સંહારી.
પહેરી લીધા. (૪)

અંબાજી
કારતક સુદ ૯,૨૦૨૨,૬૮ મી રંગજયંતી રંગ અવધૂત

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

કેવો દિ, ?

એવો દિ' દેખાડ, વ્હાલા ! એવો દિ' ઊગાડ !
દેખું તારું રૂપ બધેં, એવો દિ, દેખાડ !! ટેક !!
ભૂલાવી હું મારું હુંને તારામાં ડૂબાડ !
વ્હાલા, તારામાં ડૂબાડ !
તું-તારાંમાં ભેદ ન દેખું એવો દિ, દેખાડ !! એવો.૧
જુગજૂનાં બંધ નૈનાં, કાંઈ તો સૂઝાડ ?
વ્હાલા, કાંઈ તો સૂઝાડ !
અંદર બ્હારી તુંને દેખું, એવો દિ, દેખાડ !! એવો.૨
આપ્યું તેં તારાંને આપી, રાચું મન મોઝાર !
વ્હાલા, રાચું મન મોઝાર !
શેષે પૂર્ણતા પિછાનું, એવો દિ, દેખાડ !! એવો.૩
ધાર્યું તે થવાનું મારી વ્યર્થ કાં પછાડ ?
વ્હાલા, વ્યર્થ કાં પછાડ ?
તારે શરણે થાઉં નચિંત, એવો દિ, દેખાડ !! એવો.૪
રૂપરૂપે તું અરૂપી, રંગ એ નિર્ધાર !
વ્હાલા, રંગ એ નિર્ધાર !
ગોત્યું જડે ન હું ક્યાંયે, એવો દિ, દેખાડ !! એવો.૫

– રંગ અવધૂત